

Diss. 4°
3086
7

3086/7

7

D. FRID. BENED. CARPZOVII
JVR. NAT. ET GENT. P. P. ET FAC. JVRID. ASSESSORIS
ORATIO AVSPICALIS
DE EO, QVOD
IN JVRE PROEDRIÆ
RIDICVLVM EST

Von lächerlichen Rang-Streiten

EIDEMQVE
PRÆMISSVM PROGRAMMA
DE JVRE
PROEDRIÆ NATVRALI
CVM CLEMENTISSIME SIBI DEMANDATAM
PROFESSIONEM JVRIS NATVRÆ
ET GENTIVM ORDINARIAM
IN ACADEMIA WITTEBERGENSI
DIE XIX. OCTOBR. A. R. S. cl. l. CC XLII
AGGREDERETVR

VITEMBERGÆ, PRELO HAKIANO.

recusus Hellingius ibid. 1753. totidem plagula

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

PROGRAMMA:
DE
JURE PROEDRIAE NATURALI.

PUlchra est sententia SENECAE *Epist.* 76. *Nemo eorum, quos divitiæ honoresque in altiori fastigio ponunt, magnus est. Quare ergo magnus videtur? Cum basi sua illum metiris. Non est magnus pumilio, licet in monte constiterit: Colossus magnitudinem servabit, etiamsi steterit in puteo. Hoc laboramus errore, quod neminem æstimamus ex æquo, sed adjicimus illi ea, quibus adornatus est. Cum vero velis æstimationem hominis inire, & scire, qualis sit? nudum respice: ponat patrimonium, ponat honores, & alia fortunæ mendacia; corpus suum exuat, & animum intueri, qualis sit quantusque? alieno, an suo magnus? Qua innuit, in definiendo valore hominum, internam potius quam externam bonitatem eorum respici, atque naturalem magis quam civilem æstimationem iniri debere. Hinc est idem, quod SALLUSTIUS *Bell. Jugurth. c. 4.* præturam, & consulatum, atque omnia alia hujusmodi, per se ipsa clara atque magnifica esse negat, sed perinde haberi vult, ut eorum, qui ea sustinent, virtus est. Nempe uterque veram atque genuinam rationem, ex qua alter alteri præferri mereatur, ab ipsa natura ejusque præstantia repetit, dona fortunæ in computum venire, hominumque prærogativam ab incerto casu, & cæco aliorum arbitrio*

D. FRID. BENED. CARPNOVII

ORATIO VSPICATA

DE EO QVOD

IN JURE PROFER
RIDICVLVM EST

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

PRÆMISSVM PROGRMMA

DE JURE

PROFERRE NATVRA

CVM SI EMENTISSIME SIBI DEMANDATA

PROFESSIOMEM JVRIS NATVRAE
ET GENTIVM ORDINARIAM

IN ACADEMIA WITTEBERGENSI

ANNO MDCCLXXII

EDICTVM

WITTEBERGENSI ACADEMIA

PROGRAMMA:
DE
JURE PROEDRIAE NATURALI.

PUlchra est sententia SENECAE *Epist.* 76. *Nemo eorum, quos divitiæ honoresque in altiori fastigio ponunt, magnus est. Quare ergo magnus videtur? Cum basi sua illum metiris. Non est magnus pumilio, licet in monte constiterit: Colossus magnitudinem servabit, etiamsi steterit in puteo. Hoc laboramus errore, quod neminem æstimamus ex æquo, sed adjicimus illi ea, quibus adornatus est. Cum vero velis æstimationem hominis inire, & scire, qualis sit? nudum respice: ponat patrimonium, ponat honores, & alia fortunæ mendacia; corpus suum exuat, & animum intueri, qualis sit quantusque? alieno, an suo magnus? Qua innuit, in definiendo valore hominum, internam potius quam externam bonitatem eorum respici, atque naturalem magis quam civilem æstimationem iniri debere. Hinc est idem, quod SALLUSTIUS *Bell. Jugurth. c. 4.* præturam, & consulatum, atque omnia alia hujusmodi, per se ipsa clara atque magnifica esse negat, sed perinde haberi vult, ut eorum, qui ea sustinent, virtus est. Nempe uterque veram atque genuinam rationem, ex qua alter alteri præferri mereatur, ab ipsa natura ejusque præstantia repetit, dona fortunæ in computum venire, hominumque prærogativam ab incerto casu, & cæco aliorum arbitrio*

trio pendere vetat. Afferunt ergo JVS PROEDRIAE NATVRALE, ejusque dignitatem præ illo, quod ab impositione hominum venit, tuentur. Id vero quale quantumque sit, paucis videbimus. Equidem existimari poterat, natura omnes æquales nasci, nec cuiquam præ altero ipsa nascendi sorte dignitatem aliquam aut eminentiam obtingere. *Eadem omnibus principia, eademque origo; nemo altero nobilior:* inquit laudatus modo SENECA *de Benefic. lib. III. c. 28.* Vetus hinc parcemia Germanorum: *Als Adam backt' und Eva spann, wer war denn da ein Edelmann?* Sed penitus rem introsipientibus variæ se offerunt causarum figuræ, ex quibus hunc illumve alterum præcedere, ipsius Naturæ vox esse intelligitur. Est hæc apud CICERONEM *de Natur. Deor. lib. I. c. 17. Venerationem justam habet, quicquid excellit.* Quare cum alios sexu, alios præclaris corporis animique dotibus, alios ætate, reliquis potiores esse videamus, quæ omnia solius naturæ munera sunt, nec arte parantur, aut a quovis homine tribui possunt; in promptu est colligere, eos, qui præfidiis his naturalibus instructi sunt, a cæteris, qui illis destituuntur, jure suo poscere, ut sibi reverentiam habeant, & , quem natura concessit, locum primum ultro cedant. Nempe quod ad Sexum attinet, Jus Civile quidem in *l. 4. C. de liber. præter.* differentiam sustulit, quam in successionibus induxerat antiquitas, *ne natura quasi accusari videatur, cur non totos masculos generavit, ut, unde generentur, non fiant:* sed si Jus Naturæ audiamus, quid circa prærogativam unius sexus præ altero statuatur? majorem dignitatem in sexu virili esse, & ipsis adeo uxoribus maritos dignitatem tribuere, pronunciat. Ita enim disertis verbis habet ARISTOTELIS *Polit. lib. I. c. 5. Το ἀρρεν πρὸς τὸ, θῆλυ φύσει, τὸ μὲν κρείττον,*

κρείττον, τὸ δὲ χεῖρον, καὶ τὸ μὲν ἄρχον, τὸ δὲ ἀρχόμενον. Τὸν
 αὐτὸν δὲ τρόπον ἀναγκάων εἶναι καὶ ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων:
*Masculus & foemina, alter melior secundum naturam, altera
 deterior; & hic imperans, illa vero parens. Eodemque modo
 necesse est, in cunctis hominibus esse.* Ac quotidiana experi-
 entia verum esse docet, quod Scriptura S. confirmat, scemi-
 nas ἀσθενέστερον σκέυος, *vas infirmius*, esse, 1. *Pet. III. 7.* et pro-
 pter sexus imbecillitatem multis casibus suppositas atque obje-
 ctas, 1. 2. §. 2. *D. ad Sct. Vellej.* contra mares, & robore cor-
 poris, & virtute animi, eas longe præstare. Alia præroga-
 tiva naturalis se in pulchritudine corporis, animique præstan-
 tia exferit, quibus sæpe unus præ altero benefica ipsius natu-
 ræ manu dotatur. Ita PLATON, cum exprimere tentaret,
 quidnam forma hominis esset? privilegium naturæ vocavit,
 BRVSON. *rer. memor. lib. II. c. 44;* & CARNEADES
 eam regnum sine satellitio appellat, quoniam formosi impe-
 trant, quicquid volunt, nulla vi adhibita: *vid. STOBÆUS
 Sentent. de laudē pulchritud. serm. 63.* ARISTOTELES au-
 tem τὸ κάλλος πάσης ἐπιστολῆς συστατικώτερον εἶναι, pulchritudi-
 ne homines quavis epistola magis commendari, ait apud
 STOBÆVM 1. c. & percontanti, cur insigni forma præditis
 diutius inhæreamus, eos amemus, lubenter cum iis loquamur
 & conversemur? respondit: cæci hujuscemodi interrogatio-
 nem esse. LAERTIVS *in vita Aristotelis lib. V. c. 1.* *Omni-
 bus hinc barbaris,* teste CVRTIO *de reb. Alexandr. lib. VI.
 c. 5. in corporum majestate veneratio est, magnorumque ope-
 rum non alios capaces putant, quam quos eximia specie donare
 natura dignata est:* cujus moris originem LVCRETIVS *de
 rer. nat. lib. V. v. 1107. seq.* ubi de initiis regnorum agit, inde a
 primordiis rerum omnium repetit, inquiens:

*Condere cæperunt urbes, arcemque locare,
 Præsidium reges ipsi sibi perfugiumque:
 Et pecudes & agros divisere, atque dedere
 Pro facie cujusque, & viribus, ingenioque.
 Nam facies multum valuit, viresque vigeant.
 Posterius res inventa est, aurumque repertum,
 Quod facile & validis, & pulbris demsit honorem:
 Divitioris enim sectam plerumque sequuntur
 Quamlibet & fortes, & pulbro corpore creti.*

*v. notam
 hic per-
 hinc
 pu u.*
 Exempla totarum nationum & gentium, quæ pulcherrimos
 quosque in reges elegerunt, commemorat M. HERM. BOR-
 DEWISCH in *Diss. de suffragio pulchritudinis in electione*
Principum, Witteb. 1722. habita, §. 5. ac Deum ipsum, in ele-
ctione primi Israelitarum Regis Sauli, formæ & proceritatis
corporis rationem habuisse, ex 1. Sam. IX. 2. X. 24. constat.
Ut taceam, quod natura ejus rei, in formando apum rege, de-
dit argumentum, cui dicente SENECA, de Clement. lib. I.
c. 19. forma insignis est, dissimilis cæteris, tum magnitudine, tum
nitore; seu, ut latius eam describit PLINIVS Hist. nat. lib.
XI. c. 16. forma egregia, duplo, quam cæteris, major, pennæ
breviores, crura recta, ingressus celsior, in fronte macula quo-
dam diademate candicans. Multum etiam nitore a vulgo dif-
ferit. Nec sine ratione pulchritudini ejusmodi prærogativa
 tribuitur, cum pulchra domus bono etiam hospite uti censea-
 tur, & observante GALENO lib. II. de temperament. ingenii
 præstantia raro male habitet, virtus vero e pulchro corpore
 veniens gratior esse soleat. VIRGILIUS *Æneid. V. 344.*
 Multo magis naturaliter præcedunt alios, quibus singularis
 bonitas ingenii contigit, qui insigni perspicacia mentis gau-
 dent,

dent, qui acri iudicio pollent, qui animum firmum & constantem habent, illecebris cunctis & terroribus superiorem, denique qui facultate naturali graviter copioseque dicendi præditi sunt. Hi enim stupidos & hebetes, leves & timidos, loquaces & indifertos adeo præcellunt, ut ARISTOTELES *Polit. lib. I. c. 5. seqq.* hos illorum servos natura esse perhibeat, & HORATIVS *Epistol. lib. I. ep. I. v. 106. seqq.* asserat, quod

*Sapiens uno minor sit Fove, dives,
Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum.*

Aliud jus Proedriæ naturale quidam repetunt ex claritate generis, & nobilitate natalium. Et recte quidem iudicat CICERO *Orat. pro Sestio c. 9. quod omnes boni semper nobilitati faveant; & quia Reip. utile est, nobiles esse homines dignos maioribus suis; & quia apud posteros valere debet clarorum hominum & bene de Reip. meritorum memoria, etiam mortuorum*: at cum simul illud verum sit M. SENECAE *in lib. I. controvers. 6. Quidam avitas paternasque flagitiis obruerunt imagines, quidam ignobiles nati fecere posteris genus: in illis non servasse, quod acceperant, maximum dedecus; in his, quod nemo dederat, fecisse laudabile. Si possent homines sibi sortem facere nascendi, nemo esset humilis, nemo egenus, unusquisque felicem domum invaderet*; facile patet, quod qui genus suum jactat, aliena laudet, SENECA *Herc. fur. v. 340. sequ.* nec in asserenda sibi loci prærogativa, aliter quem niti posse gloria sanguinis, quæ nobilitat ortum suum, quam si dignum se ostendat stirpe generosa, qua satus est, & *animus altæ virtutis patrum non degenerem* referat. SILIUS *ITAL. Bell. Pun. X. 68. seq.* Superest majoris momenti species, qua natura senes junioribus præferre jubet. Nempe quia senes multo rerum usu & longa experientia magnam in negotiis

negotiis humanis prudentiam acquisivisse censentur, merito in illis obtinet, quod tradit ARISTOTELES *Ethic. lib. IX. c. 2.* ut πάντι τῷ πρεσβυτέρῳ τίμην τὴν κατ' ἡλικίαν, ὡς πα-
νασάσει καὶ κατακλίσει, καὶ τοῖς τοῖστοις, exhibeamus omni senī
honorem, qui ætatem illam decet, assurgendo, sede prima ceden-
da, & hujusmodi aliis. Vnde non solum Lycurgus, Sparta-
norum legislator, maximum honorem, non divitum & poten-
tium, sed pro gradu ætatis senum esse voluit: nec usquam
terrarum locum honoratiorem senectutem habuisse, proverbii-
um docet: Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσισθέϊ χηράσκειν: JUSTIN.
Histor. lib. III. c. 3. sed apud antiquissimos Romanorum quo-
que, neque generi, neque pecuniæ, præstantior honor tribui,
quam ætati solitus, majoresque natu a minoribus colebantur
ad Deum prope & parentum vicem. GELLIVS Noct.
Att. lib. II. c. 15.

Credebant quippe hoc grande nefas, & morte piandum,
Si juvenis vetulo non assurrexerat, & si
Barbato cuicunque puer: licet ipse videret
Plura domi fraga, & majores glandis acervos.
Tam venerabile erat, quatuor præcedere annis,
Primaque pars adeo sacræ lanugo senectæ.

JUVENAL. *Satyr. XIII. v. 54. seq.* Ipsæ id testantur leges
nostræ, siquidem CALLISTRATVS in l. 5. D. de iur. im-
mun. scribit: Semper in civitate nostra senectus venerabilis
fuit; namque majores nostri pene eundem honorem senibus,
quem magistratibus tribuebant: variaque privilegia & immu-
nitates passim senio indulgent. Nec aliunde est, quod in
quibusque Collegiis primus ordine habeatur antiquissimus,
l. 1. D. de alb. scrib. eique sit sedes prior, locus conspectior,
decernendi loquendique facultas antiquior, cui est splendor
adepti

adepti magistratus vetustior. l. 2. C. de præfect. prætor. conf. l. 1. C. de consul. l. ult. C. de tiron. l. 10. C. de profess. & medic. GOTHOFREDVS de iure præcedent. P. II. c. 3. §. 17. seq. Istud vero jus Proedriæ naturale non nudum nomen esse, aut inanem speciem habere, sed effectus quoque multo insignes producere, satis ostendunt signa honoris naturalia, quæ recenset PUFENDORFIVS *de jure Nat. & Gent. lib. VIII. c. 4. §. 13.* sequentia, nempe: *opem poscere, in promovendo bono alieno sedulum esse, locum cedere in quacunque re cupita, amoris vel metus indicia patefacere, laudare, magnificare, beatum dicere, alloqui considerate, adire decore humiliterque, credere, fidere, consilium alicujus vel sermonem quemcunque auscultare, in opinionibus consentire, imitari, honorare quos ipse honorat, opera alicujus uti in capi-endo consilio vel in rebus arduis.* Quæ cultus atque observantiæ officia dum iis, qui nos sexu, aut ætate, aut aliqua dignitate corporis animique antecedunt, exhibemus, opere ipso ostendimus, quod illos nobis superiores agnoscamus, iisque prærogativam naturalem haud illibenter tribuamus. Quicquid tamen hujus juris sit, illud imperfectum esse, atque ita comparatum, ut in foro humano actionem non pariat, nec si alter detrectet honorem mihi debitum, ab invito eum extorquere, aut injuriam ab eo mihi fieri, conqueri possim; sed præstationem ejus soli obligati pudori relinqui, & a violatore inhumanitatis saltem notam contrahi, manifestum est. Quilibet enim ex suo proprio amore ea, quæ in se deprehendit, decora, paria, vel etiam majora, judicat iis, quæ in altero conspicit. PUFENDORFIVS *l. c. §. 14.* *Ostentat, inquit ille, quis canos suos; ast alter juvenilem vigorem suum istis longe potiore habet. Ferox est Ajax robore corporis; ast Ulysses prudentia & facundia se isti præferendum putat, jactans illud apud SOPHOCLEM Ajac. Elagell. v. 1260. sq. ὃδ' ἱρύνωτοί φῶτις ἀβφαλέστατοι, ἀλλ' οἱ*

Φρονῶντες ἐν καρδίᾳ πανταχῶς: Non sane robusti viri sunt firmis-
 simi, sed prudentes ubique præpollent. *Alius divitias ja-
 bat; alius animum, regis opes æquantem. Hic eruditione sua
 gloriatur: alter reponit illud PLATONIS Epist. X.*
 τὸ βεβαίον, καὶ πιστόν, καὶ ὑγιὲς, τῷτο ἐγὼ φημι εἶναι τὴν ἀληθινὴν
 φιλοσοφίαν: Firmitatem, fidem, sinceritatem, veram Philo-
 sophiam existimo. *Hic adeptis honoribus se effert; alter
 occinit illud CICERONIS Epist. ad famil. III. 13: In-
 signia virtutis multi etiam sine virtute assecuti sunt. Alius
 denique canit illud EVRIPIDIS Phoeniss. v. 445. Πένης ἄδεν
 εὐγενὴς αἰνὴς: Genus sine pecunia nihil valet, ac ridet illos, in
 quos cadit: λαμπροὶ εἰς γένος γε, χρημάτων δὲ δὴ πένητες: genere
 splendidi, opibus egeni. EVRIPID. Electr. v. 37. sq. Vt ergo
 quis jure perfecto honorem ab altero exigere queat, necesse
 est, ut vel imperium in ipsum sibi acquisiverit; vel pacto
 caverit, de principatu relinquendo; vel lege, a communi
 domino lata, de servando inter ipsos ordine, nitatur.
 IDEM l. c. Ac lege utique certa, qua discrimina ordi-
 num dignitatumque fiant, in Rep. bene constituta opus
 esse, nemo ambigit, cum si ea confusa, turbata, permistaque
 sint, nihil est ipsa æqualitate inæqualius. PLINIVS lib. IX.
 epist. 5. Hanc vero a summa potestate civili, penes quam
 est jus & norma sedendi, exquiri debere, docet M. Teren-
 tii ad Tiberium Imp. oratio, apud TACITVM Annal.
 VI. 8. qua eidem ita supplicat: Non est nost um aestimare,
 quem supra cæteros, & quibus de causis extollas? Tibi summum
 rerum judicium Dii dedere, nobis obsequii gloria relicta est.*

Sed jam Ipsi quoque **AVGVSTISSIMO**
PATRIÆ PATRI, SERENISSIMO
AC POTENTISSIMO DOMINO,
FRIDERICO AVGVSTO,
REGI

REGI POLONIARVM ATQVE PRIN-
CIPi ELECTORI SAXONI, DOMI-
NO MEO LONGE CLEMENTISSI-
MO, supplicare fas est. Quippe cum IPSIVS
NVMINI placuerit, publicum Jus Naturæ & Gentium
in hac Academia docendi munus mihi demandare, simulque
in Consilio ejus venerando Patrum sedem ac suffragium lar-
giri, INDVLGENTISSIMO PRINCIPi
pro tanto beneficio devotissimæ gratiæ publice agenda, at-
que pro Salute EJVS DOMVSQVE AVGV-
STAE vota solennia nuncupanda sunt. Dictus est huic
Panegyri dies XIX. Octobris, ubi tum pietate ista defun-
gar, tum brevi Oratione, *de eo, quod in jure Proedriæ vi-
diculum est*, munus demandatum more Majorum auspicabor.
Vos, *Rector Academiæ Magnifice, Patres Con-
scripti, Cives omnium ordinum ac dignitatum
honoratissimi, Tuque Generosissima ac Nobilif-
sima studiosæ Juventutis cohors*, ut actum hunc
honorifica præsentia Vestra condecorare, ac indiferto Ora-
tori benevolas aures commodare haud gravemini, omni qua
par est, animi observantia rogo atque obtestor. P. P. Dom.
XXI. post Trinit. A. R. S. CIO IDCC XLII.

(*) Vbi supra populos laudavi, qui ex formæ dignitate Reges suos elegerunt, no-
tanda simul est Æthiopum simplicitas, quam THEMISTIVS Orat. 14. ex HE-
RODOTI *Thalia* enarrat his verbis: *Αἰθίοπες ἰχθυοῦσιν τὸν βασιλέα,*
πῆχει δὲ μέτρῳ γνωματεύοντες τὴν ἀρετὴν: Æthiopes, cubito atque men-
sura comprobata, reges suos designabant; dictumque lepidum illius Americani
advertendum, cui tempore Caroli IX. in Gallia versato, inter alia mirum visum
fuit, quod Galli potius adolescentem istum, tenui corpusculo præditum, sibi re-
gem constituerint, quam unum ex proceris & robustis hominibus, Helvetis ni-
mirum, qui stipabant latus ejus satellites. MICH. MONTAIGNE *Essais liv. I.*
c. 30. Idem nempe recte observat CLAUDIANVS, *de bell. Get. v. 585. seq.*
Quod natura breves animis ingentibus artus fingat saepe.

ORATIO AVSPICALIS
DE EO, QVOD IN JVRE PROE-
DRIAE RIDICVLVM EST

Alve, Rector Academiae Magnifice, & quem heri inter faustas acclamations Senatus Populique Reip. hujus literariae suscepisti, Consulatam Academicam feliciter age, & in plenissima tranquillitate, cum insigni honore Tuo, multoque Civitatis nostrae comodo exige! Salvete, Patres Conscripti! Salvete, Auditores omnium Ordinum ac Dignitatum honoratissimi! Salve, lectissima Musarum cohors, spes patriae, noster amor! Salve denique, quam nunc conscendo primum, Cathedra, & haecenus tot exornarunt clarissimi homines, quorum partim defunctorum famam & celebritatem nominis maximam, partim viventium adhuc virtutem & immortalia merita, dum recordor, quod in eorum locum succedam indignus æmulus, multo pudore oneror. Nempe ex divina & singulari summi Numinis, quod res meas moderatur,

ratur, providentia factum est, ut AVGVSTISSIMO ALMÆ HVJVS NVTRITORI, SERENISSIMO AC POTENTISSIMO POLONIARVM REGI, ET PRINCIPI ELECTORI SAXONI, DOMINO FRIDERICO AVGVSTO, PATRI PATRIÆ OPTIMO, MAXIMO, DOMINO MEO LONGE CLEMENTISSIMO, *placuerit, munus docendi publicum in hac Academia mihi demandare, & PRO-* FESSIIONEM *ÆVRIS NATVRÆ ET* GENTIVM, *qua antebac Illustres Viri,* DIETERICVS HERMANNVS KEMMERICH, *nunc Academiæ Jenensis incomparabile decus, & CHRISTOPHORVS LV-* DOVICVS CRELLIVS, *nostri adhuc Heliconis amicum sidus, magna cum lande sua, & insigni studiosæ Juventutis emolumento, defuncti sunt, clementissime largiri, simulque in Consilio publico locum & suffragium concedere. Quam provinciam cum hodierno die adire, & in consessu tot eruditissimorum Virorum verba facere debeam, maxime commoveor, & meæ in dicendo inopie memor, munificentiam REGIS OPTIMI tacitus revereri malim, quam oratione, TAN-*

TE MAJESTATIS NUMINE indigna,
eam magis deterere quam ornare. At cum pie-
tatem indisertam potius quam ingratham esse de-
ceat, recolligo animum, & si minus pro digni-
tate, attamen pro viribus eidem satisfacere la-
boro. Ante omnia vero, TE, æterne Deus, sup-
plex adoro, & quas sæpe intra penetralia, pu-
blice nunc etiam persolvo TIBI gratias humilli-
mas, quod servum TVVM respexeris, & de ma-
trea quasi eum efferendo, in eo loco collocaveris,
quo gratiæ TVÆ immensæ luculentius testi-
monium perhibeat, & gloriæ TVÆ magis inser-
vire, & quas a TE habet, ingenii dotes in alio-
rum usus latius explicare queat. Largire porro,
benignissime Pater, eas mihi corporis animique
vires, quibus exequendo muneri demandato par-
sim, nec desis unquam, labanti suppetias ferre,
inceptaque omnia ita prosperare, ut optato fine
non excidant. Unde jam advolvor pedibus
TVIS, AVGVSTISSIME REX,
FRIDERICE AVGVSTE,
Amor & deliciæ non populi tantum TVI, sed
totius generis humani, profuudissimaque mentis
veneratione exosculor beneficium, quod in me
extare voluisti, longe maximum. Aspernari
noli,

noli, INDVLGENTISSIME DOMINE! religionem voti, quæ sola mihi superest, qua TIBI gratias reddam, cum antea jam omnia mea TIBI debeam, salutem, dignitatem, tutelam, quin ipsam adeo vitam, & spiritum, qui hos regit artus. Est vero votum istud non meum, sed unum omnium civium TVORVM, qui Deum non pacem, non concordiam, non securitatem, non opes orant, non honores, sed simplici cunctaque ista complexa precatione, pro vita solum TVA supplicant & salute. (a) Hac enim continetur vita & salus omnium IMPERIO TVO subiectorum, hæc spes atque res nostras tutatur sola, hanc nemo TVORVM suis annis, suo sanguine redimere dubitat. Simul vero TECVM præstet Deus salvam, quam ꝑ PSE vita TVA cariorum habes, SERENISSIMAM CONꝑVGEM, sanctissimam fœminam, atque tot tantarumque virtutum, quot & quantas natura mortalis recipit! Servet quoque CELSISSIMUM PRINCIPEM ꝑVVENTVTIS!

Acci-

(a) PLINIUS Panegyri. Trojan. dicto, c. 125.

Accipiat PATRIS exemplum tribuatque NEPOTI
FILIVS, & coeptis ne desit fascibus hæres! (b)

Floreat omnis FAMILIA AVGVSTA!

Genus immortale maneat, multosque per annos
Stet fortuna Domus, & avi numerentur avo-
rum! (c)

*Hoc cultus atque obsequii devotissimi officio cum
jam perfunctus sim, ad VOS mea se vertit ora-
tio, Rector Academiæ Magnifice, Patresque
Conscripti, atque Vobis simul gratissimam men-
tem profiteor, quod mihi in amplissimo Ordine
Vestro vel ultimum locum concedere, non dedi-
gnati fueritis. Debeo Vobis, & Almæ huic stu-
diorum Matri, quicquid in me bonæ frugis est,
quicquid didici, quicquid unquam ad ornandas
bonas literas, ac inprimis excolendam artem justî
& æqui, a me proficisci poterit. Video, Vos mi-
hi principes, & ad suscipiendam, & ad ingredi-
endam rationem horum studiorum extitisse. Quod
si ergo vox hæc, Vestro hortatu præceptisque con-
firmata, nonnullis aliquando saluti esse possit, a
quibus*

(b) CLAUDIANVS in Manlii Theodor. Consularum, v. 335. seq.

(c) VIRGILIUS Georg. lib. IV. v. 208. seq.

quibus id accepi, quo cæteris opitulari, & alios
instituire valeam, his profecto ipsis, quantum in
me situm est, reddere, & omne studium meum,
omnem operam & laborem, ad salutem dignita-
temque Reip. hujus literariæ, quæ curæ Vestræ
concredita est, conservandam augendamque con-
ferre debeo. (d) Spondeo id Vobis, hocque
unum precor, ut porro Vestro favore me comple-
cti, Vestro judicio conatus meos, in promovendo
bono Academiæ, approbare, Vestra gratia debi-
litem meam sustentare, Vestris denique benefi-
ciis cumulum addere, iisque, si meruero, magis
magisque exornare me velitis: certi, quod nun-
quam committam, ut indignus Vestra benevolentia
videar, mihique ingrato tanta merita exprobrare
possitis. Quod reliquum, Deum immortalem publi-
ca voce obtestor atque precor, custodiat, servet, pro-
tegat, hunc statum Academiæ, nec solum pristinam
ejus dignitatem tueatur, sed nova quoque indies in-
crementa capere jubeat, ut, quousque literis arti-
busque ingenuis suus constet honor & decus, Wit-
teberga domicilium earum & sedes quieta, veræ re-
ligionis custodia & propugnaculum fortissimum,
juris & justitiæ Oraculum, quin, quod de Athe-
C nis

(d) CICERO Orat. pro Archia Poeta, c. 1.

nis prædicat TULLIUS, (e) omnium doctrinarum inventrix & altrix, omnium gentium communis magistra habeatur! Sed ne longioribus exorsis Vestra, Auditores, tempora morer, eoque in publica commoda peccem, (f) accedo jam ad illud, cujus gratia hunc locum occupavi; nempe ut Oratione brevi Professionis novæ munia capeffam. Atque hic memor argumenti, quod in Programmate auspicali, eidem præmisso, tractavi, de Jure Proëdriæ naturali, illud latius deducere, atque cum plures jam, quid circa Proëdriam justum & æquum sit, solide discussisse videam, nunc de eo, quod in illa ridiculum est, paucis agere constitui. Cui instituto ut Vos, Rector Academiae Magnifice, Patres Conscripti, Auditores omnium Ordinum ac Dignitatum honoratissimi, linguis animisque favere, & de argumento quidem non injucundo, & attentione Vestra satis digno, sed, quod vereor, verbis, limatissimis auribus Vestris parum dignis & incomitis dicturum, benevole audire non gravemini, submisse rogo atque contendo.

Quan-

(e) *de Orat. lib. I. c. 4.*

(f) *HORATIVUS Epistol. lib. II. ep. i. v. 3. seqq.*

Quamquam suus cuique attributus est error,
 (g) Auditores, & nemo sine vitiis nascitur,
 optimus ille est, qui minimis urgetur (h): tamen
 nescio, quam omnes in eodem ludo ad ambitionem
 docti videmur, & juvenes pariter senesque, viros
 atque foeminas, summos & imos, incredibile studi-
 um tenet, alios præcedendi, ipsosque adeo inter
 amicos conjunctissimos citius reperias, qui sibi au-
 rum, & opes, & rura donent, quam qui gradu aut
 loco cedere velint. (i) Quod si jam redeat in
 tempora nostra Democritus, qui mores hominum
 intuens perpetuo risu pulmonem agitare solebat,
 (k) & occurrat pugnantibus sæpe invicem,

Per medium qui prior ire lutum? (l)
 næ illi frequenti cachinno ilia omnino rumperen-
 tur! Equidem tam multæ variæque ejus, quod
 in jure Proëdriæ ridiculum est, species habentur,
 ut earum numerum inire difficile sit.

C 2

Vere

(g) CATVLLVS Poem. XXII. 21.

(h) HORATIVS Sermon. lib. I. Satyr. III. v. 68. seqq.

(i) MARTIALIS Epigr. lib. VIII. 18.

(k) JUVENALIS Satyr. X. v. 33. seqq.

(l) MARTIALIS Epigr. lib. X. 10.

Vere prius flores, æstu numerabis aristas,
Poma per autumnum, frigoribusque nives. (m)

Conabor tamen, harum potiores ad tria summa capita referre, atque primum, quid in ipsis personis, quæ præferri aliis gestiunt; deinde quid in loco & tempore, quibus id affectant; denique quid in modo, quo acquirunt vel tuentur prærogativam, ridiculum videatur, exponam.

Atque in personis quidem sibi excipiendos puto, qui, licet de fece civitatis sint, tamen aliis potiores haberi cupiunt. Ita festivissimus Poëta MARTIALIS inducit quendam, subsellia prima terentem, cui manus sardonychata, lacernæ purpureæ, toga nivea, uncti crines, calcei lunati, aluta coccinea pedem cingens, frons denique spleniata, & Rufo suo, quis hic tam splendidus Eques Romanus? interroganti, respondet:

Ignoras, quis sit? Splenia tolle, leges:

i. e. deme supercilio fasciam, & ex literis fronti ejus inustis cognosces, servum esse stigmaticum. Alio in loco Euclidem sistit, Equitem superbum, nobilem, locupletem, & ab ipsa Leda, matre Castoris

(m) OVIDIUS *Trist. lib. IV. Eleg. 1. v. 57. seqq.*

*storis & Pollucis, stemma repetentem; cui, dum
reluctatur designatori loci in Theatro, repente
magna de sinu clavis cecidit, & eum, qui, destitu-
tus servo, ipse clavem ædium suarum secum gesta-
ret, prodidit:*

Nunquam, *addit Poeta*, nequior fuit clavis. (n)

Ita

(n) *Epigr. II. 29. & V. 36.* Magis vero mireris, quod
IDEM in moribus Romanorum reprehendit, nempe
quorundam animos, ad magna surgentes, ambitionem
usque adeo, veluti pestilenti quodam fidere, adflavisse,
(PETRON. *Satyr. p. 49.* edit. Wechel. Frf. 1621.)
ut, cum ob spurcitiam suam & nefandam libidinem
omnium infamia notarentur, ex ipso scelere glori-
am quærerent, indeque honestos viros antecedere præ-
sumerent. Ita enim invehitur *Epigr. lib. III. ep. 95.*

in Nævolum inurbanum:

*Nunquam dicis ave, sed reddis, Nævole, semper;
quod prior & Curius dicere sæpe solet.*

Cur hoc expectas a me? rogo, Nævole, dicas:

Nam, puto, nec melior, Nævole, nec prior es.

Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,

natorumque dedit jura paterna trium.

Ore legor multo, notumque per oppida nomen,

non expectato dat mihi fama rogo.

Est & in hoc aliquid, vidit me Roma Tribunum,

& sedeo, qua te suscitât Oceanus.

Ita sæpe ultimæ professionis homines, & vilissimos negotiatores, & qui sordida abjectaque quævis officia obeunt, diversisque turpibus lucris pascuntur (o), inter se de loco contendere videas, qui utique, in quocunque demum consistant, suo merito postremi semper censendi sunt. Namque quid interest Reipublicæ, aut quid ea inde detrimenti capit, vel ordinem in ea servandum turbat?

*Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives!
Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed pædicaris, sed pulchre, Nævole, ceves:
Jam, jam sic prior es, Nævole, vincis: Ave!
Et lib. V. epigr. 42. ita ridet Dindymum effæminatum:
Spadone cum sis evirator fluxo,
Et concubino mollior Celenæo,
Quem sectus ululat matris Enthææ Gallus;
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque,
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in Equitum liceat an tibi scamnis?
Videbo, Dindyme: non licet maritorum.*

Sed idem queritur JUVENALIS Satyr. I. v. 37. seq. quod bonos probosque cives Romæ

*jam summoveant, qui testamenta merentur
Noctibus, in cælum quos evebit optima summi
Nunc via processus, vetulæ vesica beatæ.*

(o) L. 6, C. de dignit.

bat? sartor an sutozem, pistor an lanionem, textor an restiarium, faber an figulum? num inverso ordine hi præcedant illos? & tamen libris his præcedentiæ fora & tribunalia quotidie personare audimus. (p) Imo ecquis Vestrum putet, Auditores, castratores adeo suum hanc tabem invasisse, ut aliquando Ordinem Juridicum apud nos adeuntes, ab ipso responsum peterent: anne Oenopolas, omnesque opificum tribus præcedere eos fas sit? quod scilicet cum in Theodosiano, tum in Justiniano Codice rubricæ extent, de Suariis, & Susceptoribus vini, cæterisque corporatis, quibus secundum ordinem scripturæ se præferri, in aprico sit. (q).

Alia natio hominum succedit, quos perinde stolidos in affectanda Proëdria habeo, Nobilium nempe, & qui sola generis & natalium gloria super-

(p) Ita CASP. HENR. HORNIVS, de Jur. Proëdr. Decad. I. qu. 6. p. 31. seq. qua ratione lis inter bibliopecti & lanionis uxores, de præcedentia, composita? & Decad. ead. qu. 10. p. 42. seq. utrum illi, qui in urbibus oppidisque inter cives Vexilliferorum munere funguntur, jus præcedentiæ intuitu aliorum civium habeant? disquirat, atque quæstiones has variis sententiis Dicafteriorum illustrat.

(q) IDEM l. c. Dec. II. qu. 10. p. 86. sq.

superbiunt. Id enim vere est, alienis bonis gloriari, cum & genus, & proavi, & quæ non fecimus ipsi, vix ea nostra dicenda sint. (r) Nec quidem nobilis prosapia illico tribuit præstantiorem corporis habitum, aut formam, vel animum meliorem. Non semper fortes creantur fortibus & bonis, nec est in liberis semper patrum virtus: verum dedecorant sæpe bene nata culpæ, & heroum filii noxæ evadunt. Indoles nutrita sub faustis penetralibus, subinde deflectit a recto cultu; (s) & quo plus mediorum iis tribuit fortuna, ad emergendum præ aliis, quorum virtutibus res angusta domi obstat, (t) eo magis abutuntur illis ad luxuriam & socordiam. Ne quid dicam, quod auratos quoque thalamos adulteri persultent, indeque plebejus sanguis sæpe misceatur nobili. Denique, quemcunque volueris, nobilem revolve, ad humilitatem pervenies; (u) & fieri non potest, ut ab omni ævo aliquod sit hominum genus, in quo inter innumerabiles, quos protulit, liberos, omnes ingenui, nec pauciores

(r) OVIDIUS *Metamorph. lib. XIII. v. 140 seqq.*

(s) HORATIVUS *Carm. lib. IV. od. 4. v. 29. seq.*

(t) JUVENALIS *Satyr. III. v. 164. seq.*

(u) SENECA *lib. 1. controuv. 6.*

ciores fuerint, qui servitutem servierint, & tyranni & reges, & vineti & stigmati notati, & caupones & sutores, aliarumque, quaecunque inter homines sunt, conditionum reperiantur, omniaque opera, omnes vivendi conditiones, omnes fortunas atque calamitates vicissim sint experti. (w) Frustra hinc efferunt se quidam majoribus suis, & claritate generis humili loco natos vincere laborant, cum sibi degeneribus recte occinatur illud Iphicratis apud PLUTARCHUM, (x) cui cum novo homini, (y) sed virtute praestanti, Harmodius, unus de prisca illius Harmodii posteris, exprobraret ignobilitatem, respondit: meum a me incipit genus, tuum in te definit.

Novum succurrit stultorum genus, pauperum nimirum & rudium, qui & ipsi pulchrum putant, monstrari digito, & dicier: hic est. (z)

D

Scili-

(w) DIO CHRYSOSTOMUS Orat. XV. de servitute.

(x) Apophtegmat. edit. Xylandr. p. 342.

(y) Vocatur ille, qui nullis claris majoribus oriundus, primus ipse lucem generi suo intulit. CICERO Epist. ad famil. lib. V. ep. 18. PLUTARCH. Cat. maj. principio. BOECLER. ad Vellej. II. 128. ROSINUS Antiqu. Rom. lib. I. c. 19. SIGONIUS de antiqu. jure Civ. Rom. II. 20. GOTHOFRED. de jur. praeced. p. 71. not. a.

(z) PERSIUS Satyr. I. v. 28.

*Scilicet quum, dicente QUINTILIANO, (aa)
honor pretiosissimus pauperum census sit, sollicite
ii quæerunt præcedentiæ causas, ex quibus po-
tentibus æquiparari, juxtaque illos collocari me-
reantur; immemores moniti SIRACIDIS, (bb)
quo cacabum fictilem jungere se ollæ abenæ vetat,
siquidem si collidantur, illum frangi necesse est.
Miserum eorum fatum lepidissimo apologo ita
exprimit Phædrus: (cc)*

Inops potentem dum vult imitari, perit.

In prato quodam rana conspexit bovem,

Et tacta invidia tantæ magnitudinis,

Rugosam inflavit pellem; tum natos suos

Interrogavit: an bove effet latior?

Illi negarunt; rursus intendit cutem

Majore nisu, & simili quæsit modo:

Quis major effet? illi dixerunt bovem;

Novissime indignata, dum vult validius

Inflare sese, rupto jacuit corpore.

O quam præstaret hos, illud PERSII (dd) meminisse:

Respue, quod non es, tollat sua munera cerdo;

Tecum habita, & noris, quam fit tibi curta supellex!

LUCIA-

(aa) Declam. 252.

(bb) Ecclesiast. c. XIII. v. 3.

(cc) Fabul. Æsopiar. lib. I. fab. 24.

(dd) Satyr. IV. in fine.

*LUCIANUS, in (ee) Jove Tragædo, ortam inter
superos de sedibus quæstionem a Jove per inter-
nuncium Mercurium ita decisam fuisse memorat, ut
Dii barbari ingentis magnitudinis, & ex solido au-
ro fabricati, parvulis Græcorum Deastris, ex ære
vel marmore effictis, quantumvis opera Phidiæ
vel Myronis essent, præferrentur. Nec hodie
vindicias aliter, quam secundum divitias (ff)*

D 2

&

(ee) Opp. Tom. II. p. 131. seqq. Edit. Grævii Amstel. 1687.

*(ff) Ludit inde MARTIALIS Epigr. V. 26. Chærest-
tum pauperem, qui, quod XL. sestertia, quæ efficie-
bant censum equestrem, non haberet, a Lectio, desi-
gnatore loci in theatro, ex 14. Equitum subselliis ejicie-
batur, ita:*

*Quadringenta tibi non sunt, Chærestate, surge;
Lectius ecce venit! sta, fuge, curre, late.*

*Et eodem libro epigr. 39. in Calliodorum, qui tot quidem se-
stertia in bonis habebat, sed quæ ipsi cum fratre dividenda
essent, sic jocatur:*

*Calliodorus habet censum, quis nescit? equestrem,
Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet.*

*Quadringenta secas, qui dicit: σὺνα ἑδίζει;
Uno credis equo posse sedere duos?*

*Quid cum fratre tibi? quid cum Polluce molesto
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.*

Unus

& potentiam (gg) datas iri, pauperes existiment. Scilicet

In pretio nunc pretium est, dat census honores,
Census amicitias, pauper ubique jacet. (bb)

*Imperitos vero homines & omnium rerum rudes
ubi*

Unus cum sitis, duo, Calliodore, sedetis:

Surge, solacismum, Calliodore, facis.

Aut imitare genus Ledaë, aut cum fratre sedere

Non potes; alternis, Calliodore, sede.

Eodem alludit JUVENALIS Satyr. V. v. 131. seq. ita:

Quadringenta tibi si quis Deus, aut similis Diis,

Et melior fatis donaret, homuncio quantus

Ex nihilo fieres! quantus Virronis amicus!

Da Trebio! pone ad Trebium! vis, frater, ab istis

Ilibus? O nummi! vobis hunc præstat honorem,

Vos estis fratres!

add. HORATIUS Epist. lib. I. ep. 1. v. 57. seqq.

(gg) Facete hinc Favorinus, Philosophus, apud SPARTIANUM in Hadriano c. 17. arguentibus amicis, quod male cederet Hadriano de verbo, quod idonei autores usurpassent: non recte, inquit, suadetis familiares, qui non patimini, me illum doctiorem omnibus credere, qui habet triginta Legiones. Nempe, ut JUVENALIS ait Satyr. V. v. 129. seq.

Plurima sunt, quæ

Non audent homines pertusa dicere læna.

(bb) OVIDIUS Fastor. lib. I. v. 217. seq.

ubi prærogativam ambire, iisque populum ineptum, qui in titulis & imaginibus stupet, (ii) honores dare video, semper recordor consilium Antisthenis, quod aliquando Atheniensibus dedisse legitur apud LAERTIUM, (kk) ut asinos decernerent equos esse. Quod cum illi a ratione alienum, & naturam ipsam abhorrere dicerent; at, inquit, duces apud vos fiunt, qui nihil didicerunt, & tantum decreto vestro pro his declarati sunt. Idiotæ hi similes mihi videntur Chamæleonti, quem PLINIUS (ll) tradit maximum habere pulmonem, & nihil aliud intus: namque præter ostentationem & ventosam jactantiam nihil habent præcipuum. Imitantur Actium Poëtam, quem idem auctor memorat, (mm) cum esset ipse admodum brevis, tamen in æde Camœnarum maxima forma statuam sibi posuisse: sic illi parva, imo nulla sapientia præditi, inter Musarum alumnos excellere gestiunt; ac perinde ut avium illa minima, quam quod boum mugitus imitatur, in Arelatensi agro Taurum

D 3

appel-

(ii) HORATIUS *Sermon. lib. 1. Satyr. 6. v. 15. seq.*

(kk) *de vit. Philosoph. lib. VI. sect. 8.*

(ll) *Histor. natur. lib. XI. c. 37.*

(mm) *l. c. lib. XXXIV. c. 5.*

*appellari, idem solertissimus naturæ scrutator
(nn) perhibet, sesquipedalia verba (oo) cre-
pant, cum tennes sint, & suffragio inter Opti-
mates literarios plane careant. Nec quidem
magnos doctosque viros multum cum his stupidis
& bardis super Proëdria dimicatu-
ros esse putem, potius eos generoso contemtu vindicatu-
ros illius Poëtæ: [pp]*

Vis cursu pedibusque gloriari?

Tigrim vince levemque Passerinum:

Nulla est gloria, præterire asellos.

*Ridiculum porro est, si juniores cedere nolint
senibus, & quem ipsis natura concessit locum pri-
mum*

(nn) l. c. lib. X. c. 42.

(oo) HORATIUS *de Art. poet.* v. 97.

(pp) MARTIALIS *Epigramm.* lib. XII. ep. 36.

Apprime in eos quadrat fabula PHÆDRI, *de asino & apro*,
quam sequentibus versibus expressit:

Asellus apro quum fuisset obuius;

Salve, inquit, frater! Ille indignans repudiat

Officium, & quærit, cur sic mentiri velit?

Asinus, demisso pene: si similem negas

Tibi me esse, certe simile est hoc rostro tuo.

Aper quum veller facere generosum impetum,

Repressit iram, & facilis vindicta est mihi,

Sed inquinari nolo ignavo sanguine.

Fab.

*mum, dubium faciant. Sed de isthoc argumento cum in Programmate auspicali copiosius disse-
ruerim, jam diutius verba facere nolo. Nec il-
lam tangam ridiculam ambitionem, qua quidam
officio publico, quod obeunt, vel aliqua alia di-
gnitate, qua fruuntur, adeo inflantur, ut ipsa-
rum necessitudinum suarum obliti, neque filius
patrem, neque gener socerum, neque minor fra-
ter natu majorem, amplius agnoscat & reverea-
tur, sed extra quoque loca publica, munera, &
actiones, in vita familiari privatisque congres-
sibus, sua prærogativa niti, eosque præcedere
studeant. (qq) Potius antequam ridiculi con-
sidera-*

Fab. Æsopiar. lib. I. fab. 29.

Vel si aliud simile accommodare iis placeat, irrifio leporis
a leone apud MARTIALEM lib. I. epigr. 23. & 52.

Non facit ad sævos, cervix nisi prima, leones:

Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?

Scilicet a magnis ad te descendere tauris,

Et quæ non cernunt, frangere colla velint.

Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus:

Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

(qq) Juvat hic audire Philosophum Atbeniensem, Taurum,
cujus in hanc rem sententiam commemorat GELLIUS
Noct. Attic. lib. II. c. 2. his verbis: *Ad Philosophum Taurum
Atbenas, visendi cognoscendique ejus gratia, venerat vir Cl.
Præses*

*siderationem intuitu personarum relinquam, binis
saltem verbis notabo adhuc duas classes hominum,
quos*

*Præses Cretæ Provinciæ, & cum eo simul ejusdem Præ-
sidis pater. Taurus, sectatoribus commodum dimissis, se-
debat pro cubiculi sui foribus, & cum, assistentibus nobis,
sermocinabatur, introivit Provinciæ Præses, & cum eo
pater. Assurrexit placide Taurus, & post mutuam salu-
tationem resedit. Allata mox una sella est, quæ in prom-
tu erat, atque dum aliæ promebantur, apposita est. In-
vitavit Taurus patrem Præsidis, ut sederet. Atque, ille
ait, sedeat hic potius, qui Populi Romani Magistratus est.
Absque præjudicio, inquit Taurus, tu interea sede, dum
inspicimus quærimusque, utrum conveniat, tene potius
sedere, quia pater es? Et cum pater assedisset, appositum-
que esset aliud filio quoque ejus sedile, verba super ea re
Taurus facit, cum summa, (dii boni!) honorum atque
officiorum perpensatione. Eorum verborum sententia hæc
fuit: In publicis locis, atque muneribus, atque actionibus,
patrum jura, cum filiorum, qui in Magistratibus sunt, po-
testatibus collata, interquiescere paululum & connivere.
Sed cum extra Remp. in domestica re atque vita sedeatur,
ambuletur, in convivio quoque familiari discumbatur, tum
inter filium Magistratum, & patrem privatum, publicos
honores cessare, naturales & genuinos exoriri. Hoc igi-
tur, inquit, quod ad me venistis, quod colloquimur nunc,
quod de officiis disceptamus, privata actio est. Itaque ute-
re apud me iis honoribus prius, quibus domi quoque vestræ
te uti priorem decet. Cæterum de distinctione actuum
publicorum & privatorum intuitu præcedentiæ, quæ in
foro*

quos ambitiosos esse, nefas duco. Altera est Clericorum; (rr) altera, si ita appellare liceat, Scho-
E *Scho-*

foro disceptata sint, vide apud HORNIIUM, *de Jur. Proedr. Dec. II. qu. 9. p. 82. seq.* Exemplum si velis in utramque partem, parentum sc. qui cesserunt filiis in dignitate constitutis, & liberorum, qui in ipso splendore munerum civilium parentibus honorem habuerunt; illud quidem præbuit Q. Fabius Maximus, quem ipsum Pro-Consulem, filio Consuli occurrentem, equo descendisse, tradunt GELLIUS *l. c.* LIVIUS *Histor. lib. XXIV. c. 44.* & VALER. MAXIM. *lib. II. c. 2. n. 4.* hoc vero Salomon, Rex Israelis, qui matri, ad eum accedenti, de throno regio obviam processit, eidemque cultum testatus maximum, sedendo dextram concessit, *1. Reg. II. 19.* & Coriolanus, teste DIONYS. HALICARN. *lib. VIII. c. 45.* Edit. Hudson. Oxon. 1704. ad occursum matris, *τάτης ἀρχῆς παρὰ στήμα*, secures & fasces, deponi, mox & sedem humi locari iubens.

(rr) Tantum vero abest. ut omnem Clericis in Rep. protoclissiam denegem, ut potius, ex effato Pauli *1. Tim. V. 17.* eos duplici honore dignos, atque cum in Ecclesia quoque decens ordo servandus sit, *1. Cor. XIV. 40.* a summa potestate civili, exemplo Davidis & Salomonis, *2. Paral. VIII. 14. 15.* iis honoratum præ cæteris, imo primum in ordine dignitatum locum assignandum esse existimem; secus quam in plerisque apud nos locis fieri videas, ubi Verbi divini Ministri adeo vili penduntur, ut vilissimo cuique Officiali Principis aut Reip. loco cedere cogantur. Sane enim, si quid boni est in Hierarchia Pontificia,

Scholasticorum. *Et Clericis quidem summus eorum Magister, Christus, hanc vivendi regulam præscribit: Reges gentium dominantur eis, & qui potestatem habent, Evergetæ vocantur: Vos autem non sic; sed qui major est in vobis, fiat junior, & qui princeps est, sicut qui ministrat.* (ss) *Ac in Scribis & Phariseis inter Judæos valde improbat, quod tantopere aveant salutare in foro, primasque Cathedras in Synagogis, & primos discubitus in conviviiis sectentur, demum Rabbi vocari adeo gestiant.* (tt) *Quin toties & iterum suis ταπεινωσάμενος & sui ipsius demissionem inculcat; ac matri inprimis Zebedæorum, filiis suis inter Procures regni, alteri ad latus ejus dextrum, alteri ad sinistrum, locum deposcenti,*

tificia, illud maxime laudem meretur, quod sacri Ordinis homines tanto apud ipsos honore afficiantur. Et Ecclesiarum, Anglicanæ & Suecicæ, instituta exinde in primis commendari, aliisque norma & exemplo esse debent, quibus Clerus inter Ordines Regni primum suo merito locum obtinet. Contentus quippe Ministrorum Ecclesiæ ad ipsius Dei sacrorumque vilipendium pertinet; ac vicissim reverentia, quæ ipsis exhibetur, multum eo conducit, ut eorum dictis munerisque sacri functionibus major constet autoritas.

(ss) *Luc. XXII. 25. seq.*

(tt) *Luc. XX. 46. Matth. XXIII. 7.*

ti, minus annuebat, & quod stolidi ignoret, quid petat, exprobrabat. (uu) Vix ergo est, ut fastus incredibilis tolerari possit, quem, qui Regi Hispaniæ Philippo III. a confessionibus sacris erat, prodebat quondam, hoc Duci de Lerma, primario ejus Status Ministro, a quo se non satis digne habitum esse existimabat, responso dato: Num te, inquiens, propioris admissionis apud Regem esse putas, quam me? Ecce tibi illum, qui quotidie Deum gestat in manibus suis, Regemque quavis hebdomade pedibus suis adjacentem videt. (ww) Ac quam magis adhuc detestabilis est funesta rixa illa, quæ imperante Cæsare Henrico IV. & præsentè adeo, Goslaricæ A. 1063 in ipso Festo Spiritus S. pacis & concordie auctori, sacro, inter Hezelinum, Episcopum Hildesensem, & Wideratum, Abbatem Fuldensem, super loco primario, quem Abbas denegabat Episcopo, agitata fuit, tanta animorum contentione, ut armatas utrinque manus consererent, eaque cædes facta sit, ut sanguis occisorum torrentis in morem templo laberetur: quam stragem LAMBERTUS SCHAF-

E 2

(uu) Matth. XX. 20. seq.

(ww) JOH. DE BRUNE in Pancket. von guzen Gedancken, p. 433.

*SCHAFNABURGENSIS (xx) atque AVEN-
TINUS (yy) prolixius describunt. (zz) Aliud
hujusmodi belli sacri, sed non adeo cruenti,
spectaculum præbuerunt in Anglia, tempori-
bus Henrici III. Regis, Archi-Episcopi, Can-
tuariensis & Eboracensis, quod ex MATTH.
PARCKERI Antiquitatibus Ecclesiæ Britannicæ
vobis, Auditores, repræsentare, non injucun-
dum erit. Scilicet Legatus a Papa venerat in
Angliam ex voluntate Henrici Regis, cum ad
divortium ejus cum Eleonora conjugæ perficien-
dum, tum ad componendam litem inter prædi-
ctos Archi-Episcopos. Is diem dixerat parti-
bus, quo cum in Westmonasteriensi quadam æde
utriusque Provinciæ Clerus assatim conveniret,
Legatus occupat solium, in edito loco sibi extru-
ctum, accito secum Archi-Episcopo Cantuariensi,
dextraque manu ei concessa. Eboracensis hoc
limis oculis intuens, contra nititur natibus suis
inter*

(xx) *Annal. ad A. MLXIII.*

(yy) *Annal. Bojor. lib. V.*

(zz) Similem controversiam, inter Abbatem Fuldensensem &
Episcopum Coloniensem sub Henr. III. Imp. agitaram,
referunt NAUGLERUS *Chron. Vol. II. generat. 36. fol. 764.*
SPANGENBERG *Chron. Mansfeld. c. 223.*

inter Legatum atque Cantuariensem se ingerere, tandemque perrumpit, atque medium inter utroque locum tenet. At vix illud factum, cum ab omni conventu primum acriter objurgatur, mox per ministros & satellites Cantuariensis de solio deturbatus, pedibus conculcatur, omnibusque ei Archi-Episcopalibus insignibus contumeliosissime detractis & laceratis, male mulcatur & contunditur. Et ad mortem cæsus fuerat, nisi Cantuariensis demum discessisset, & quos voce sua ac hortatu reprimere non valebat, secum abduxisset comites, miserum Eboracensem, plagis oblitum humique jacentem, relinquentes, unde vix, post longum tempus spiritu recepto, surgere semianimis poterat. Hunc vero exitum habet ambitio Clericalis, pro qua summi quoque hujus Ordinis viri ludibrium debent. Ecquanto magis eos decebat humilitas, quam alios non docere solum verbis, sed exemplo etiam præire debent.

Venio ad Scholasticos, quorum circa Proëdriam affectationis luculentum specimen dat Accius Poëta, idem, quem supra notavimus. De hoc refert VALERIUS MAXIMUS, (aaa) eum Julio Cæsari, in Collegium Poëtarum venienti,

E 3

nienti,

nienti, nunquam assurrexisse. Vereor enim, ut Valerii excusatio, qua non Majestatis immemorem, sed quod, in comparatione communium studiorum, aliquanto superiorem se esse confideret, id fecisse dicit, eum insolentiae crimine absolvat. Et si domi saltem, veluti Accius in Collegio Poëtarum, hanc prerogativam exercere velint, possent utique vanitati mentis relinqui: (bbb) Gal-
lus enim in sterquilinio suo plurimum potest. (ccc) At cum foris quoque alios omnes præcel-
lere,

(bbb) Ambitionis ejusmodi ridiculae exemplum præbent Jason, & Phil. Decius, Icti, quorum æmulatio tanta fuit, ut in angiportu aliquando sibi obviam facti, cum de loco contendere cœpissent, alter alterum lapidibus in-
cesseret. PANZIROL. *de clar. LL. interpret. lib. II. c. 127.* ex edit. D. Chr. Godofr. Hofmanni, p. 228. Forte Ja-
sonem inflavit adeo honor, quem ipsi habuit Ludovi-
cus XII. Galliarum Rex. Quippe cum ab eo, ut ad Ju-
ris interpretationem, qua ob lippitudinem oculorum ha-
ctenus abstinerat, reverteretur, ægre tandem, & multis
precibus ac pretio adhibitis, persuasus esset, ac Rex ipse,
5. Cardinalibus & 100. Proceribus stipatus, Ticinum,
audiendi ejus gratia venisset, ille aurea veste indutus,
Regem in Gymnasium deducebat, atque, ubi eo ventum
esset, a Rege, tanquam Præceptor, præire jubebatur,
quod in eo loco profitentibus Regiam potestatem infe-
riorem esse diceret: referente eodem l. c. p. 227.

(ccc) SENECA *Apocolocyntosi Claudii Cæsaris*: Opp. Sene-
cæ ex edit. Parisiensi de A. 1613. fol. 933.

lere, & soli regnare cupiant, reliqui volitent velut umbræ; cum, ut ignorantes specie inani fallant, sæpe splendidos honorum titulos, & aulica axiomata emendicantes, sibi purpuram veluti circumponant, omnino risum cordatiorum effugere nequeunt.

Hæc de personis ridiculis circa curam primæ sedis: exerit vero se inprimis facies ridiculi, quando Proëdria inconvenienti loco & tempore quæritur. Ita Mareschalli quondam Campi in Gallia, ex eo quod exercitui præessent, & in castris atque acie constituti primi omnium haberentur, in aula quoque Regia eandem sibi prærogativam deberi, inepte postulabant, & a Ducibus atque Paribus Curia, quorum inter Procures regni primarium officium est, quique deliciis aulæ innutriti, vicissim campum Bellonæ ingredi, ibique Mareschallis palmam dubiam nequaquam facere audebant, merito ridebantur, quod in alieno plane loco, Palatio nempe Principis, eos præcedere affectarent. (ddd) Sic summus quidam

(ddd) Rem omnem narrat MENAGIUS in *Menagian*. T. II. p. 42. his verbis: Dans le rem, que les Marechaux de France vouloient disputer le pas aux Ducs & Pairs, M. le Prince de Guemene disoit, qu'il ne savoit pas, surquoi les Mare-

quidam copiarum Regis Borussiae praefectus Magistro Ceremoniarum Bessero, loco valde inopportuno, nempe in solempni pompa introitus regii, disputabat gradus praerogativam. Nam cum ambo equis in vecti pontem angustum transirent, & alter alterum, equis utrinque citatis, praecurrere studeret, pene effecerunt, ut Rex ipse cum comitatu suo praiceps in fossam ageretur. (eee) Scilicet, quod Comicus

Maréchaux de France fondoient leurs pretensions; car, ajoutoit-il, la plus grande Ceremonie, qui se fasse dans le Royaume, c'est celle du Sacre des Rois, & la tout le monde sait, que les Ducs & Pairs l'emportent de belle hauteur sur ces Messieurs. Au Louvre & au Palais ils ne nous le disputent pas: il est vrai, qu'ils ont le pas sur nous a l'Armée, mais nous ne s'y trouvons pas. L'air, avec lequel il disoit ces dernieres paroles, donnoit un grand agrement a son discours. Aliud inter Pares Curiae Francicae certamen illustre describunt CHASSANÆUS in Catalogo gloriae mundi P. V. confid. 45. & HAILLANIUS Histor. Franc. l. 17. Nempe Philippus, Dux Burgundiae, quod primus Par Franciae, seu Parium Decanus esset, fratri, Duci Andium, ex Regis & Procerum decreto praelatus erat; hincque cum in convivio Andius proximum a Rege locum occupasset, medium sese inter Regem & Andium audaci facto intrudebat, unde ei postea Audacis nomen inditum est. Conf. HOTOMANNUS de Legat. c. 3. n. 21. qui haud absimilia narrat.

(eee) Factum illud quomodo gestum sit, commemorat
JOH.

cus (fff) dicit, ambitio iam more sancta est, libera est a legibus, nec adeo respicit, ubi & quando locum inveniatur, semper & ubique caput effert. Nullus ergo locus tam editus est, quem non stultitia petat; nullus tam sanctus, quem non contaminet. Coram rege gloriari, & se in principum virorum locum ingerere, ex sapientissimi mortalium, SALOMONIS, (ggg) præcepto, minus tutum est; cum præstet alicui dici: Ascende huc, quam, qui sponte sua ascendit, præsentem videntemque coram rege humiliari. Hoc

F

si non

JOH. ULR. KÖNIG in *vita Besseri*, Poëmatibus ejus, a se editis, præmissa, p.128. seq. sequentem in modum: *Gleiche beherzte Entschliessung erwies er als Ceremonien-Meister bey einem Einzug zu Berlin. Denn ein gewisser General gönnte ihm, nebst andern von alten Adel, nicht gerne den Vorrith, und spornete demnach, als der Zug auf eine nicht allzubreite Brücke kam, sein Pferd seitwärts auf Bessern an, that aber, als ob er es nicht zurück halten könnte, und rief: Herr, auf die Seite! mein Gaul beist. Besser, ohne ihm zu weichen, warff unverzüglich sein Pferd gleichfalls auf die Seite, und gab ihm dermassen die Sporen, daß es mit beyden Hinter-Füssen ausblug, und den General bey nahe in den Graben geworffen hätte, der deswegen dem Cburfürsten sehr mißfiel, von Bessern aber zugleich die Replik hören mußte: Herr, auf die Seite! mein Gaul schlägt.*

(fff) PLAUTUS *Trinumm.* act. IV. sc. 3. v. 26.

(ggg) *Proverb. XXV. 6. seq.*

si non susque deque habuissent monitum, o quam multi caruissent ignominia, qua ideo affecti sunt, quod non tam temere irruerint adyta principum, quam saltem, a latere eorum esse, adeo dulce & egregium putarint. Hoc est, quod OVIDIUS NASO (bbb) suo exemplo quendam ex amicis cavere jubet, dum exul a patria ita ad eum scribit:

Usibus edocto si quidquam credis amico,
 Vive tibi, & longe nomina magna fuge.
 Vive tibi, quantumque potes, praelustria vita,
 Sævum praelustri fulmen ab axe venit.
 (Nam quanquam soli possunt prodesse potentes,
 Non profit potius, si quis obesse potest.)
 Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit, & intra
 Fortunam debet quisque manere suam.
 Vive fine invidia, mollesque inglorius annos
 Exige, amicitias & tibi junge pares.

Sane multos, qui si delituerint in umbra literaria, clarissimi fuerant, id solum perdidit, quod inter Magnates versari maluerint, a quibus demum pro deridiculo & delectamento habiti, quin plane moriones effecti sunt. At sacra quoque loca irruere ambitionem, & templa pervagari, atque

(bbb) *Tristium lib. III. eleg. 4. v. 3-8. 25. seq. 43. seq.*

atque obeundis sanctissimis cultus divini officiis maxima cum offensione bonorum intercedere, tot prob dolor! lites super primo loco in subselliis Ecclesiasticis, (iii) tot jurgia inter susceptores de sacro fonte, & convivas in divinis epulis, sæpe oriunda testantur. Hiccine, o Christiani! locus est, ostentandi sese, aliosque contemnendi, ubi omnes miseri, & indigni tantis beneficiis divinis accedimus, & totus homuncio nil est. (kkk) Hic vos luculenta charitatis & humilitatis specimina edere decebat, non odia spirare, non fastum prodere. Et qui mentem attentam ad stupenda mysteria, quæ tum peraguntur, qui reverentiam iis debitam præstare potestis, ubi animi vestri ira fervent, ambitione turgent, tantaque sollicitudine, ne quid vestro honori decedat, distringuntur? Sed mitto hæc, quæ, quod inter Christianos audiantur, deflenda magis sunt, quam ridenda, & propositi memor potius sectari pergo, quod ridiculum est in Proëdria. Restat enim tertius

F 2

(iii) Merito commendari debet sententia illius Principis, lata in duos ministros minorum gentium, super primo loco in templo contendentes: ut, qui stultitia inter ipsos excelleret, priori loco federet. PUFEND. de I. N. & G. lib. VIII. c. 4. §. 15. add. MONTAIGNE *Essays* lib. 1. c. 16.
(kkk) PETRONIUS *Satyr.* ex edit. Wechel. Frf. 1621. p. 81.

tius locus isque amplissimus, unde spectare illud visum fuit; nempe ut ostendam, quomodo tum in modo acquirendi, tum in ipso exercitio ejus plerique turpiter se dent, aliisque deridendos propinent.

Atque hic notandi primum veniunt, qui per Accismum (III) quendam omnem honorem aver-
santur, quem tamen cupidissime ambiunt. Ex-
emplum ejus rei præbuerunt quondam Capuci-
ni, qui in Exequiis Margarethæ, Reginae Hi-
spaniæ, cum Jesuitis decertabant, quinam in-
fimum locum occupare digni essent? Et pervi-
cit Capucinatorum obstinatio, ut majoris humili-
tatis obtentu postponerentur Jesuitis, & in so-
lenni funeris pompa omnium novissimi incede-
rent. (mmm) Taxandi porro sunt, qui pro-
pter Proëdriæ studium, & ne digniori forte,
quem sibi præferri succensent, cedere cogantur,
conventus publicos fugiunt; secus quam præcepit
sanctissimus Servator noster, qui, ubi contra af-
fectantes protoclisiam in conviviis disputat, non
emanere iis vult vocatos, sed accedere, & infi-
mum

(III) de origine & vi vocis hujus vid. ERASMUS in *Adagiis*,
voce: *Acciffare*, Edit. Wechel. 1599. fol. 1669.

(mmm) SALGADO, de regia protectione, P. II. c. 9. n. 42.

*num locum occupare, usque dum ab hospite altius sedere jubeantur. (nnn) Cum inter Athenienses olim & Lacedæmonos contentio incidisset, utra gens priore loco pugnaret ad Plateas contra Persas? Athenienses in illo communi patriæ periculo cedere malebant: ubicunque, in-
quientes, collocati fuerimus, fortes nos præbebi-
mus. (ooo) Ac Albertus quidam, Dux Würtembergiæ, orta inter Principes Imperii de sedi-
bus quæstione, dignitati suæ, quam consilio pu-
blico deesse satius habens, generosam mentem, in
despicienda loci prærogativa, his testatus legi-
tur verbis: Vel post fornacem me collocate, dum-
modo id, cuius gratia convenimus, perficiamus.
(ppp) At hi privati honoris sui, quam boni
publici majorem rationem habentes, parum cu-
rant, quid aliorum, sed ipsius Reip. intersit, si di-
gnitate modeste utantur, & solivagi esse, ut cum
umbra sua conflictantes eam semper prævertere*

F 3

pos-

(nnn) *Luc. XIV. 10.*

(ooo) *CASAUBONUS in Polybium, p. 26. Id est, quod Sp. Ligustinus, Centurio Rom. emeritus, quondam hortabatur commilitones, ut omnia honesta loca ducant, quibus Remp. defensuri sint: apud LIVIUM Hist. Rom. XLII. c. 34.*

(ppp) *DAUTH. de testam. fol. 7. BURCK. Regenten-Spiegel fol. 109.*

possint, quam cum aliis amice conversando, cuiquam cedere malunt.

Ridendi pariter sunt, qui Proëdriam pretio redimere conantur, quibusque non genus solum & formam, sed dignitates quoque atque titulos honorum regina pecunia donat. (qqq) Scilicet cum honor sit significatio iudicii nostri de præstantia alterius, atque adeo revera non tam sit in honorato, quam in honorante, (rrr) stolide profecto agunt, qui, ut illum ab invitis extorqueant, aurum opesque in partes vocant, iisque sibi comparant venerationem aliorum, qua virtute & decoribus propriis nudi alias carendum sibi esse intelligunt. Ac tanta quosdam hic vesania occupat, ut cum magno rei familiaris detrimento altum locum ambient, quem ut tueantur, strenue deinceps esurire, & in splendida miseria, quam sorte sua contenti vivere satagunt. Talis ille apud MARTIALEM, (sss) qui, ut vagis gressibus lente incedere, & amethystinatus media septa secare posset, & lacer- nis suis Codrum, alpha penulatorum, (ttt) vinceret, gregemque togatum & capillatum sequi se vide-

(qqq) HORATIUS lib. I. Epist. 6. v. 37.

(rrr) ARISTOTELES lib. I. Ethic. c. 3.

(sss) Epigramm. lib. II. ep. 57.

(ttt) MARTIALIS Epigr. lib. V. 27.

videret, & recente sella, linteisque lorisque superbiret, annulum, qui talibus a dominis post cuncta novissimus exit, (uuu) ad Claudii mensam vix 8. nummis oppignorare cogebatur, unde cœnaret. Neque vero inter divites stultitia carent, si qui, ut ambitioni suæ litent, opes profundunt, quale quid ætate nostra Lutetiæ Parisiorum contigisse, verbis jucundissimi quondam Lipsiensium Oratoris, MENCKENII, (www) referre, ab hoc loco non alienum puto. Licitabatur in foro gallinam coquus Legati Hispanici, nec satis de pretio convenerat, cum & Anglici Legati coquus accederet, & duplum pretium offerret, Hispanus iterum duplum, Anglus iterum, & sic deinceps. Verum cum ad centum & ultra florenos immodica fervidaque licitatione ventum esset, Hispanus ad se redire, & velut tanti pretii pro re tantilla suppuderet, relinquere prædam Anglo. At vix ea res ad aures pervenerat Legati Hispanici, cum is, maximopere indignatus, coquum graviter objurgatum ocys juberet e familia facessere: neque enim desistendum illi fuisse à licitatione, si vel aliquot millibus redimenda fuisset gallina. Facile credas, quantum gal-
lorum

(uuu) JUVENALIS Saryr. XI. v. 42. seq.

(www) Orat. Academ. p. 346. seq.

lorum gallinarumque proximis diebus, cum res percrebuiſſet, allatum in urbem fuerit a ruſticis vicinis, qui, gallinas omneſtā immāni pretio vendi poſſe, ſibi perſuaſerant. Poſſem hic de multis aliis ineptiis, quas in tuenda loci prærogativa a ſummorum Principum legatis (xxx) committi videas,

(xxx) Sic Arfacem, Parthorum regem, legatum ſuum Ortobazum, qui Syllæ, dictatori Romano, ad quem miſſus erat, loco ceſſerat, tanquam imminutæ mageſtatis reum, neceſſe, ex PLUTARCHO in *Sylla*, c. 2. *Edit. Opp. Plutarch. Xylandrinae, in Vit. parallel. T. II. p. 145.* conſtat. Et noſtra ætate, cum Hiſpaniarum rex, Philippus II. qui in aula Romana nil obtinere poterat, apud Maximilianum Imp. gentilem ſuum, effeciſſet, ut in aula Cæſarea Legatis Gallicis primus ordo negaretur; hæc tam inſignis injuria viſa eſt Admirali Caſp. Colignio, ut inter cæteras cauſas, belli propter eam Philippo inferendi, Carolo IX. R. Galliæ autor eſſet: uti pluribus narrat THUANUS *Hiſtor. lib. 35. & 49.* Carolum Borbonium, ob demandatam primæ aciei curam Alenconio, quam ſibi deberi dicebat, ad Imp. Carolum V. defeciſſe, teſtatur JOVIUS *Hiſtor. lib. 22.* Violentiam qua Vitus, & Piſo, ille Maximiliani I. Cæſaris, hic Julii II. Pontificis, ad Sigismundum R. Poloniæ Legati invicem Cracoviæ uſi ſunt, dum hic ab illo loco pellebatur, exponit GOTHOFREDUS *de Jur. præced. p. 18. not. d. IDEM p. 169. not. c.* refert, Regis Poloniæ Legatum cum Legato Portugalliæ aliquando in præſentia Sigismundi Imp. de prærogativa certantem, cum Luſitanus prior in templum veniſſet, fi-

*videas, exponere; at cum eas partem Juris Cere-
monialis constituere, & ipsum adeo honorem im-
perantium in iis versari existiment, Camarinam
G hanc*

Et colloquio cum eo, porrectaque manu id effecisse, ut nil sinistri suspicans surgeret de sede sua, quo facto, illico in eam penetrasse Polonum. Et p. 170. not. e. commemorat, quomodo Jo. Sylva, Comes Cifontanus, Henrici R. Angliæ legatum, dextram tenentem, é loco suo divulsum turpiter ejecerit, ut ipse tanquam Legatus Castellæ eodem federet; ac vicissim Bellevræus Gallicus Legatus apud Rhætos, adversus Hispanum, intentato gladio, prærogativam sedis tuitus sit? Quid Cardinali Cajetano, Legato Pontificis a latere, acciderit, cum is Parisiis in Senatum venisset, & suggestum, Uranisco seu coelo portatili superstructum, quem Galli vocant Lit de Justice, conscendere auderet; siquidem Barn. Brissonus, qui primas in Senatu tenebat, eum retinuit, & manu prehensum in inferioribus subselliis é regione sedere jussit, eo quod hic locus soli Regi asservaretur: videre est apud laudatum supra THUANUM *ad A. 1590. lib. 98.* Omni-
no lepida vero est contentio, quam inter Besserum, Electoris Brandenburgici, & Vignolam, Venetorum, Legatos ad Anglos, Londini intercesnisse tradit Jo. ULR. KÖNIG. in *vita Besseri, Poëmatibus ejus præmissa, p. 68. sq.* his verbis: *Bey seiner Ambassade nach England lief er, als Churfürstlich Brandenburgischer Gesandter, dem Residen-
ten von Venedig, Vignola, den Rang folgender Gestalt sehr artig ab. Es begehrte nehmlich dieser bey einer Au-
dientz den Vorzug, welchen Besser im Nahmen des Chur-
fürsten keiner Republic lassen wolte, endlich aber so weit*

hanc movere nolo, duo saltem earum specimina allegasse contentus, ex quibus, quantum sæpe insit ridiculi, perspicere licet. Alterum est, quod ex VARSEVICIO commemorat GOTHOFREDUS, (yyy) duorum Principum Italorum Legatos, Pragæ super pontem occurrentes, cum neuter alteri gradu cedere vellet, tota fere ibi die constitisse, omniumque prætereuntium sibilos provocasse:

compromittirete, daß wer auf den gesetzten Tag eber als der andre in dem Königlichen Vorsaal anlangen würde, ohne weitere Einrede auch zuerst für dem Könige reden sollte. Besser fand hierauf Gelegenheit, die gantze Nacht bey Hofe zu verweilen, so daß er mit anbrechenden Tage in dem Königl. Vorzimmer war. Als jener hierauf dennoch den Vortritt behaupten wolte, und demnach bey Eröffnung des Saals eber zu reden anfieng, als es sonst der Gebrauch war, und der Wohlstand litte, kriegte Besser nach seiner Fertigkeit im Ringen, ohne das Gesicht von dem auf dem Throne sitzendem König abzuwenden, den Italiäner plötzlich hinten an den Beinkleidern zu packen, und schleuderte ihn einige Schritte hinter sich weg, daß ebe dieser sich wieder fassen konte, er seine Rede gantz nahe vor dem Throne mit der besten Anständigkeit fast vollendet hatte, und dadurch des gantzen Hofes Beyfall, Vignola aber aller Verachtung, und insonderheit von dem Spanischen Gesandten diese Reprache erhielt: Caro Vecchio, havete fatto una granda cacata!

(yyy) de jure præcedentiæ, p. 169. not. e.

vocasse : alterum, quod scitius, quam modo laudati MENCKENII (zzz) verbis exprimere nequeo, illud. Factum sc. Londini, ut cum Legatus Gallicus & Hispanus, rhedis invec̃ti, sibi mutuo occurrerent in publica platea, nec alter alteri de via cederet, Hispanus tandem, discissis ruptisque a suis loris equorum, Gallum trabentium, velut per triumphum discederet, dum Gallum, nequicquam iter parantem, plebs circumfusa rideret ac subsannaret. Ea contumelia percitus Rex Ludovicus XIV. vix nuper Hispanis reconciliatus, novum bellum idque atrocissimum minabatur, a quo cum non unam ob causam abhorrerent Hispani, res ita demum composita, ut Lutetiam mittendum decernerent, qui coram Rege publice declararet, curaturum deinceps sedulo Legatum Hispanicum, ne compareret, quo loco Gallicum adfuturum rescivisset. Itaque Ludovicus, cunctis Regii sanguinis Principibus, Regnique Paribus, & quicquid tum fuit Lutetiæ Legatorum & Magnatum, ad solemnem pompam vocatis, & com-

G 2

parente

(zzz) Orat. Academ. p. 344. seqq. conf. HÜBNER. *Histor. Fragen*, P. II. p. 364. seqq. ubi gestum istud inter Legatos, d' Estrades a Gallorum, & de Bateville ab Hispanorum parte, contigisse observat.

parente coram throno regio, ac mandata exponente Regis Hispaniæ Legato, longe aliter, quam vellent Hispani, rem interpretatus, clara ac stentorea voce: Intellexistis, ait, Amici, Regem Hispaniæ mihi loco cedere!

Arguenda hic simul est totarum gentium vanitas, qua de antiquitate generis, & gloria principatus decertant, (aaaa) ac olim non solum Arcades (bbbb) astris Lunaque priores haberi volebant, & inter Ægyptios atque Scythas lepidam, de vetustate originis, contentionem intercessisse, JUSTINUS (cccc) memorat: sed nostra

(aaaa) conf. CHR. GODOFR. HOFMANNI Dissertatio, de fundamento decidendi controversias, de præcedentia, inter liberas gentes, Lips. 1721. & quæ hanc in rem habet PUFENDORF. de Jur. Nat. & Gent. lib. VIII. c. 4. §. 15. seqq. Plures autores, qui sigillatim de hujus vel illius Principis aut Reip. supereminentia tractavere, magno numero congegesserunt MART. LIPENIUS, ejusque solertissimus continuator, D. GOTTLÖB AUG. JENICHEN. in Bibliotheca Juridica reali, sub titulis: Præeminentia, Præcedentia Regum, Præcedentia Ducum Saxoniae, Prærogativa, Proëdria, Sessio.

(bbbb) STATIUS Thebaid. lib. IV. v. 275. OVIDIUS Fastor. lib. I. v. 469 sq. II. 289. seq. Profeleni, seu Antelunares inde dicti sunt CICERONI in Fragment. Orat. pro Fundan. Conferatur tamen CENSORIUS, de die natali, c. 19. qui in fabulæ hujus causam & originem inquirat.

(cccc) Histor. lib. II. c. 1.

stra ætate quoque talis æmulatio subiit Ducatus
 Parmæ & Placentiæ, cui ipse Princeps, Octa-
 vius Farnesius, cedere, & ut libera ipsis esset in-
 terpretatio, quis primo? quis secundo loco po-
 neretur? nomen suum scribendo, se Ducem P. &
 P. vocare coactus est. (ddd) Simili modo li-
 tem inter regna Angliæ & Scotiæ Rex Jacobus,
 utriusque sceptro potitus, ne alterum alteri præ-
 ferre videretur, aliter componere nequit, quam
 assumpto Regis Britannici titulo. (eee) Et quis
 nescit, Hispanos ab insana cupiditate sua, reli-
 qua omnia Europæ regna præcedendi, eo abripi,
 ut inter cætera ridicula argumenta, etiam illud
 allegare non vereantur, quod Hispania sit velut
 caput virginis, sub cuius specie Geographi Euro-
 pam repræsentare solent. (ffff) Sic Sandoval-
 lus, Hispanus, Caroli V. Imperatoris, Guil. Sla-
 tyer, Anglus, Jacobi I. Angliæ Regis, & Jo. Mes-
 senius, Regum Sueciæ familias, inde ab Adamo,
 primo omnium parente, non interrupta per tot
 capita serie, haud alio fine deduxerunt, quam ut

G 3

He-

(ddd) COCCEJUS *Diff. de præcedentia*, §. 29. in *Exerciti-
 curios. Vol. I. Diss. 40. p. 459.* HÜBNER. *Histor. Fra-
 gen*, P. III. p. 464.

(eee) COCCEJUS *Diff. cit.* §. 29.

(ffff) GOTHOFREDUS *de jur. præced.* p. 120. not. c.

Heroibus suis ista stemmatis antiquitate gloriam principatus omnium maximi vindicarent.

(gggg)

Sed redeamus ex aula intra privatos parietes, & quam res vana & ventosa sit ambitus, nullum habens terminum, (bbbb) porro exemplis discamus. Nemo eorum, qui in Rep. versantur, quos vincat? sed a quibus vincatur? respicit; nemo, unde venerit? cogitat, sed, quo tendat? nec ulli tam jucundum est, multos videre post se, quam grave, aliquem ante se. (iiii) Ambitio non patitur quenquam in ea mensura honorum conquiescere, quæ quondam ejus fuit impudens votum. Nemo agit de Tribunatu gratias, sed queritur, quod non est ad Præturam usque dedu-

(gggg) *Oeuvres DE LA MOTHE LE VAYER. T. I. ed. in fol. NICHOLSON. Scotch Hist. Libr. p. 140. Perinde MENCEN. de Charlatanaria Eruditorum, p. 160. seqq. merito ridet Historicos, qui gentium origines tradendo, Hispanos a Tubale, Japeti filio; Cambros a Gomero, altero ejusdem filio; Britannos a Bruto; Francos a Francione, Priami aut Hectoris filio; Brandenburgicos a Brenno arcessunt, ac quod addit doctissimus commentator ejus, cum Joanne le Maire Gallorum regum incunabula in equo Trojano reperisse putant: teste SORELLO in Bibliotheca, p. 294.*

(bbbb) *SENECA Epist. 86*

(iiii) *IDEM Epist. 48. & 74.*

ductus: nec hæc grata est, si deest Consulatus: ne hic quidem satiat, si unus est. (kkkk) Hic mos est ingenii humani; quo plura habet, eo ampliora cupit. (llll)

*Stimulos dat æmula virtus,
Nec quenquam jam ferre potest Cæsarve priorem,
Pompejusve parem. (mmmm)*

Una omnium vox est:

Occupet extremum scabies, mihi turpe relinqui. (nnnn)
ERASMUS in libello, de ratione concionandi, refert, Monachum quendam Franciscanum aliquando S. Franciscum suum pro concione laudibus ita evexisse, ut primum super omnes Confessores, mox super omnes Martyres, iterum super omnes Virgines, denuo super omnes Evangelistas, tandem super omnes Apostolos collocaret; hac semper ex Pericope Evangelica, (oooo) quam tum interpretabatur populo, voce usus: Amice, ascende superius! Demum ubi etiam cum Maria conferre eum tentaret, & nec huic cedere, non obscure significaret his verbis: nondum invenimus di-

(kkkk) IDEM de benefic. lib. II. c. 27.

(llll) JUSTINUS Histor. lib. VI. c. 1.

(mmmm) LUCANUS Pharsaliæ lib. I. v. 120. 125. seq.

(nnnn) HORATIUS de art. poet. v. 417.

(oooo) Luc. XIV. 10.

dignum Francisco nostro locum ; *bonum* quendam *cætu* virum surrexisse, totque *nugas* indignatum, templo exiisse, inepto concionatori occinendo: Hem! si Franciscus tuus nullibi stabilem sedem habet, occupet sane meam ; mihi enim abeundum est. (pppp) Eandem vero fabulam in ipsis rerum argumentis quotidie ludi videmus. Nemo sua sorte contentus, (qqqq) quin assiduo eum

Maceret invidia, ante oculos illum esse potentem,
 Illum adspectari, claro qui incedit honore,
 Se in tenebris volvi cænoque. (rrrr)

Hoc esset pulchrum certamen, si cives inter se contenderent, quis promptior fuerit in honore deferendo, modestior in eodem deprecando? Ita enim jubet eos Christiana morum doctrina, ut alter alterum præveniat in officio honoris, & nihil agant per contentionem, aut inanis gloriæ studio, sed invicem quilibet alterum se ipso potiore & superiore existimet. (ssss) At quis quæso! dicto isti audiens est? quis Christianorum hac in parte non ab ipsis Turcis vinci se patitur,

(pppp) BAKIUS P. IV. *Expos. Domin.* p. 85. ex eoque
 ADAM RECHENBERG. *Exercitt.* Vol. II. p. 577.

(qqqq) HORATIUS *Sermon. I. Satyr. 1. v. 1. seq.*

(rrrr) LUCRETIVS *de rer. natur. lib. III. v. 75. seq.*

(ssss) *Rom. XII. 10. Phil. II. 3.*

patitur, apud quos, teste *BUSBEQUIO*, (tttt) nulla est de loco contentio, quique hinc nec generis nobilitati pretium statuentes, neminem suorum, nisi ex se, pendunt; sola domo Ottomanorum excepta, quæ suis censetur natalibus. Nobis contru insignia honoris quævis humanis majora bonis creduntur, & huc se Tros Rutilusve erigunt, causasque discriminis atque laboris inde habent. Tanto major famæ sitis est, quam virtutis. (uuuu)

An erit, qui velle recuset,

Os populi meruisse? (xxxx)

De Agesilao rege memorat *PLUTARCHUS*, (yyyy) quod puer adhuc in ludo solenni, quo juvenus exerceri solebat, a præfecto ejus rei positus fuerit in loco infimo, quem is adeo non dedignatus statim occupaverit: Bene habet, in-
H qui-

(tttt) in *Epistolis*, ep. 1. p. 99.

(uuuu) *JUVENALIS Satyr. X. v. 137. seq.*

(xxxx) *PERSIUS Satyr. I. v. 41. seqq.*

(yyyy) *Apophtegm. Lacon. Edit. Opp. Plutarchi Xylandriæ. in Moraliū Tom. I. p. 372. Similia Apophtegmata, Damonidæ, habet IDEM l. c. p. 387. atque Aristippi, Philosophi, a Dionysio rege in convivio postremo omnium loco accumbere jussi, LAERTIUS, de vit. Philosoph. lib. II. c. 8.*

quiens, ostendam enim, non locum viris, sed viros loco dignitatem conciliare. (zzzz) Ac merito SENECA (aaaaa) reprehendit eum, qui minus honorato loco positus, irasci cœperit convivatori vocanti: Demens, inquiens, quid interest, quam lecti partem premas? honestiorem te aut turpiorem potest facere pulvinus? (bbbbbb) Hoc

(zzzz) Eodem redit sententia CICERONIS *Officior. lib. I. c. 39.* Non domo dominus, sed domino domus honestanda est.

(aaaaa) *de ira lib. III. c. 37.*

(bbbbbb) Obiter hic observamus, quod ne quidem apud omnes peræque certum exploratumque sit, dextrum semper latus dignius haberi. Certe in Sacris Romanorum gentilibus partem sinistram ubique potiore visam fuisse, ex VARRONE, CICERONE, PLINIO, PLUTARCHO, atque FESTO, probat GOTHOFREDUS *de jur. præced. p. 159*: hodieque apud Turcas sinistrum latus primarium haberi, BUSBEQUIUS in *Epist. Legat. Turcic.* testatur, ex ea quidem ratione, quod sinistrum latus gladius cohonestat, isque qui in parte dextra est, gladium habet sub manu ejus, qui sinistrum latus claudit. Quod olim quoque judicium fuit Cyri, Regis Persarum, apud XENOPHONTEM *Cyropæd. lib. VIII. p. 174.* edit. Leunclavii; Unde Rex Persarum, Abbas, in convivio, qui Sectæ Persicæ addicti erant, a dextris, qui Turcicæ, a sinistris collocabat; quod manus dextra honoratior est apud Persas, sinistra apud Turcas. PETR. DE VALLE *Itinerar.*

Hoc si expendisset HENRICUS LORITUS
H 2 GLA.

nerar. P. II. ep. 5. Forte hinc non improbanda facilitas ejus, qui, cum alter ipsi Proëdriam negaret, hac usus ratione: *Nunquam stulto dextram concedo*, illico versus ad lævam, sic replicavit: *Bene vero ego.*

Non reticendus item hic mos veterum, qui præjudicii & invidiæ vitandæ ergo, cum servis testamento libertatem relinquerent, eorum nomina in circulo seu orbe describere solebant, ut qui prior, qui posterior nominatus sit, non possit agnosci; teste CAJO *Institut. lib. I. tit. 2. §. 2.* apud SCHULTINGIUM in *Jurisprud. Ante-Justinian. p. 27.* Quo pertinet illud Solonis apud AUSONIUM in *Ludo septem Sapientum, Solon. 6. seq.*

*Recte olim ineptum Delphicus lusit Deus,
 Quærentem: quisnam primus sapientum foret?
 Ut in orbe tereti nomina eorum inscriberet,
 Ne primus esset, ne vel imus quisquam!*

Et inscriptio, quæ inter *Marmora Oxoniensia p. 308.* habetur, ubi Julius Alexander, Silvano, Herculi, & Libero quid dedicans, eorum nomina ideo in circulari forma collocasse videtur, ne cuiquam Deorum præ altero prærogativam daret. Eodem artificio usum fuisse Ordinem Franciscanorum, memorat GOTHOFREDUS *de jur. præced. p. 176. not. i.* cum Urbano P. R. tres ex fodalibus suis nominare deberent, ex quibus uni Cardinalitiam dignitatem conferret; siquidem eorum nomina in circulo exhibebant, ut Papa, quem ipsi digniorem judi-

GLAREANUS, celebris quondam Poëta & Historicus, non tam turpiter se dederit, ut in Basileensem Academiam evocatus Professor publicus, cum neque Doctoralibus insignibus ornatus esset, & hinc inter ejus ordinis homines sede haud gauderet, neque tamen in Magistrorum subselliis, qui locus ipsi, recens creato Professori Philosophiæ, debebatur, ultimus hæerere vellet, hoc demum stolidum consilium iniret, et, cum haberetur Panegyris seu creatio Doctorum, super asino conducto eidem inveheretur; quo subinde rudente & calcitrante, cum omnis multitudo effuse rideret, Academiæ Reëtori, objurganti ipsum, quod tam indignum persona sua spectaculum exhiberet, respondit: id ideo ab ipso fieri, & in posterum quoque factum iri, ut certa sibi in consessu Professorum sedes sit, ex qua ipsos audire, & consortio eorum publico uti ei liceat. (ccccc) Aurea pro-

judicarent, intelligere non posset. At is literis eorum ita respondit; Ordinem pervertistis, & ego ordinem pervertam, nec quenquam ex nominatis a vobis eligo, sed Generali seu Præfecto Ordinis vestri tiaram purpuream tribuo.

(ccccc) CASP. ENS, *Epidorp. L. IV. p. 115.* Aliud inconcinni hujusmodi spectaculi exemplum dedisse legitur Mannejus apud

profecto est sententia MARTIALIS: (dddd)

Quod sis esse velis, nihilque malis,
 & præclara moderatio animi, quæ quondam in
 Epaminonda effulsit; quippe cui recusanti omnia
 imperia ingesta sunt, quique honores ita gessit,
 ut ornamentum non accipere, sed dare ipsi digni-
 tati videretur. (eeee) Gloria umbra virtutis
 est, etiam invitos comitabitur: (ffff) at se-
 ctari

H 3

apud MARTIALEM *Epigr. lib. V. ep. 14.* cum ex lege
 Domitiani theatriali, qua plebs ab Equitibus, Equites a
 Senatoribus, secerni jubebantur, a loci designatore,
 Lectio, 14. Equitum subselliis ejiceretur, ut sc. dimidia
 corporis parte sedentem inter Equites, altera dimidia
 vero stantem inter plebejos referret, a Martiale ideo
 lepidis his versibus derisus:

*Sedere primo solitus in gradu semper,
 Tunc cum liceret occupare, Mannejus,
 Bis excitatus terque, transtulit castra,
 Et inter ipsas pene tertius sellas
 Post Cajumque Luciumque consedit.
 Illinc cucullo prospicit caput rectus,
 Oculoque ludos spectat indecens uno.
 Et hinc miser dejectus in viam,
 Subsellioque semifultus extremo,
 Et male receptus altero genu, jactat
 Equiti sedere, Lectioque se stare.*

(dddd) *Epigr. lib. X. ep. 47.*

(eeee) JUSTINUS *Histor. lib. VI. c. 8.*

(ffff) SENECA *Epist. 79.*

Etari eam; inane; siquidem quo acrius persequa-
 ris, eo rapidius fugit. Quanto superiores sumus,
 tanto nos geramus summissius; (ggggg) magni-
 que animi esse reputemus, magna contemnere, &
 mediocria malle, quam nimia. (bbbb) Si sum-
 ma desperes, etiam in secundis & tertiis consi-
 stere, honestum est: (iiii) & quicumque fuerint
 sapientes, pares erunt & æquales. (kkkk) At
 qui pusillam mentem gerunt, tituli tanguntur
 amore, & insatiabilis iis quærendi nominis ar-
 dor inest. (llll) Non deforme putant, de
 se ipso prædicare, falsa quoque, & cum irrisione
 audientium imitari militem gloriosum. (mmmm)
 Imo, quæ jam ultima facies apparet ejus, quod
 in Proëdriæ studio ridiculum est, per illam infi-
 nitas

(ggggg) CICERO de Offic. lib. I. c. 38.

(bbbb) SENECA Epist. 39.

(iiii) CICERO de Orator. c. 1. QUINTILIAN. Instit. Orat.
 lib. XII. c. 11. Ita CICERO l. c. cap. 41. Servium Sul-
 pitium laudat, quod Jurisprudentiæ magis quam Ora-
 toriæ artis principatum appetendo, maluerit in secunda
 arte primus esse, quam in prima secundus.

(kkkk) SENECA Epist. 79.

(llll) OVIDIUS Tristium lib. I. Eleg. 1. v. 53. seq.

(mmmm) CICERO de Offic. lib. I. c. 38.

*nitas sibi ipsis molestias creare, omnibus se red-
dere invidiosos, quin cum vitæ ipsius, & commo-
ditatum vitæ quarumvis damno, imaginariam
celebritatem nominis parare non verentur.
Rectissime enim dixit, quisquis dixit, apud
STOBÆUM, (nnnnn) homines ejusmodi partim
ridiculos esse, partim odiosos, partim mi-
serabiles: ridiculos quidem, dum ambitiose ad
majora adspirant; odiosos, cum ea consequun-
tur; miserabiles, ubi spe falluntur. Vivis colo-
ribus hæc incommoda eorum depingit Satyricus,
Tullio suo ita scribens: (ooooo)*

Quo tibi, Tulli,

Sumere depositum clavum, fierique tribunum?

Invidia accrevit, privato quæ minor esset.

Nam ut quisque infans nigris medium impediit crus
Pellibus, & latum dimisit pectore clavum,

Audit continuo: quis homo hic? aut quo patre natus?

Nollem onus, haud unquam solitus, portare molestum.

Nam mihi continuo major quærenda foret res,

Atque salutandi plures, ducendus & unus

Et comes alter, utine solus rursus peregreve

Exirem: plures calones atque caballi

Pascen-

(nnnnn) *Florileg. Sententiar. Serm. IV. de imprudentia*
fol. 57. edit. Gesneri Basil. 1549.

(ooooo) *HORATIUS Serm. lib. I. sat. 6. v. 24. seq. 99. seq.*

Pascendi, ducenda petorrita. Nunc mihi curto
Ire licet mulo, vel, si libet, usque Tarentum,
Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos.
Objiciet nemo fordes mihi, quas tibi, Tulli,
Cum Tiburte via prætorem quinque sequuntur
Te pueri, lasanum portantes oenophorumque.
Hoc ego commodius, quam tu, præclare Senator,
Millibus atque aliis vivo. Quacunque libido est,
Incedo solus; percunctor, quanti olus ac far;
Fallacem Circum, vespertinumque pererro
Sæpe forum; adsisto divinis; inde domum me
Ad porri & ciceris refero laganique catinum.
Cæna ministratur pueris tribus, & lapis albus
Pocula cum cyatho duo sustinet; adstat echinus
Vilis, cum patera guttus, campana supellex.
Deinde eo dormitum, non sollicitus, mihi quod cras
Surgendum sit mane, obeundus Marsya, qui se
Vultum ferre negat Noviorum posse minoris.
Ad quartam jaceo; post hanc vagor, aut ego lecto,
Aut scripto, quod me tacitum juvet; ungor olivo,
Non quo fraudatis immundus Natta lucernis.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
Admonuit, fugio rabiosi tempora signi.
Pransus non avide, quantum interpellet inani
Ventre diem durare, domesticus otior. Hæc est
Vita solutorum misera ambitione gravique.

His me consolor, victurus suavius, ac si
Quæstor avus, pater atque meus, patruusque fuissent.

*Sapienter ergo, ut omnia, monet SENECA:
(ppppp) Cum videris prætextam sæpe jam sum-
tam, cum celebre in foro nomen, non invideris.
Ista vitæ damno parantur. Ut unus ab illis nu-
meretur annus, omnes annos suos conterunt.
Quosdam, cum in summum ambitionis eniteren-
tur, inter prima luctantes, ætas relinquit. Quos-
dam, cum in consummationem divinitatis per
mille indignitates erepsissent, misera subit cogi-
tatio, ipsos laborasse in titulum sepulcri. Quo-
rundam ultima senectus, dum in novas spes, ut
juventa, disponitur, inter conatus magnos &
improbos, invalida deficit. (qqqqq) Denique*

Mors sola fatetur,
Quantula sint hominum corpuscula!

I

Tum

(ppppp) *de brev. vit. c. 19.*

(qqqqq) Optime hæc illustrat casus tragicus Sejani, a Ti-
berio Imp. cum in summo fastigio dignitatum consisteret,
maxima cum ignominia inde dejecti, & infami supplicio
affecti; quem describit JUVENALIS *Satyr. X. v. 56-113.*
&

Tum enim Pellæus juvenis, cui unus non sufficit orbis, æstuans infelix angusto limite mundi, sarcophago contentus esse cogitur, (rrrrr) omniumque laborum suorum & vigiliarum non aliam refert mercedem, quam laudis titulique honorem,

Hæsu-

& mordaci stilo infectatus illos, qui nimios honores optant, demum omnes ambitiosos idem fatum manere, testatur hoc Epiphonemate:

*Quid Crassos, quid Pumpejos everit? & illum,
Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites?
Summus nempe locus, nulla non arte petitus,
Magnaque Numinibus vota exaudita malignis.
Has toties optata exegit gloria pœnas.*

v. 108. seq. 187.

Adde exemplum Rufini, supremi sub Arcadio Status Ministri, quem perinde ambitio perdidit, & immensa cupiditas amplioris incrementi honorum; cujus deinde pœna justissima, a Deo ipsi immissa, commonefactus CLAUDIANUS in Rufinum lib. I. v. 21. seq. fatetur, se

*Fam non, ad culmina rerum
Injustos crevisse, queri; tolluntur in altum,
Ut lapsu graviore ruant;*

(rrrrr) JUVENALIS Satyr. X. v. 168. seq.

Hæsurum faxis, cinerum custodibus; ad quæ
Discutienda valent sterilis mala robora ficus,
quandoquidem data sunt ipsis quoque fata sepulchris.

(sssss)

*Hæc sunt consilia mortalium, hæc vota magnarum
cogitationum! (ttttt) Fulius Cæsar, magnus ille Im-
perator, utut alias flagrantissimus gloriæ studio, &
nullos non honores ad libidinem capiens, & ampliora
etiam humano fastigio decora decerni sibi passus,
(uuuuu) cum aliquando præter oppidulum, paucis
& miseris hominibus habitatum, iter faceret, &
amici per jocum ex ipso quærerent: an & hic de
Magistratibus esset contentio, ac de principa-
tu certamina, & potentium æmulationes? pri-
mum cogitabundus restitit, ac deinde respondit:
Mallem hic esse primus, quam Romæ secundus.*

I 2

(xxxxx)

(sssss) IDEM *ibid.* v. 143. seq.

(ttttt) PETRONIUS *Satyric.* p. 149. Edit. Wechel. Frf. 1621.

(uuuuu) Ita enim SÜETONIUS in *vita ejus* c. 76. *Prægravant
tamen cætera facta dictaque ejus, ut & abusus dominatio-
ne, & iure cæsus existimetur. Non enim honores modo
nimios recepit, ut continuum Consulatam, perpetuam Di-
ctaturam, præfecturamque morum, insuper prænomen Im-
peratoris, cognomen Patris Patriæ, statuam inter reges,
suggestum in Orchestra; sed ampliora etiam humano fasti-
gio decerni sibi passus est: sedem auream in Curia & pro
tribunali, thesaurum & ferculum Circensi pompa, templa,
aras,*

(xxxxx) *Hujus augusto exemplo vera, quæso, agnoscamus bona, & pertæsi incommoda, quibus illi, qui Proëdriam tanto studio affectant, tanquam gravi mole premuntur, (yyyyy) summam votorum*

aras, simulacra juxta Deos, pulvinar, flaminem, Lupercos, appellationem mensis e suo nomine. Ac nullos non honores ad libidinem cepit, & dedit. Longe tamen superarunt ejus fastum Psaphon, Rex Lybiæ, & Annon, Carthaginiensis, qui intra humanos fines permanere nolentes, & præstantiorem de se famam evulgare conati, quam natura eorum pateretur, plurimas aves, ad perdiscendas voces idoneas, coëmerunt, & in tenebris obscuroque loco aluerunt, unam hanc eas cantilenam docendo: Magnus est Deus Psaphon! Annon est Deus! Quam quum didicissent, aliam alio in diversas plagas mundi dimiserunt, arbitrati, hoc avium carmen de se vulgatum, ipsosque a superstitione plebe pro Diis habitos iri. ÆLIAN. Var. Hist. lib. XIV. c. 30. Nec minus intolerabilis est jactantia Constantini, Imp. Arriani, qua, cum, victis hostibus, utriusque Imperii, Orientalis & Occidentalis, habenas regere coepisset, Dominus mundi, & æternus Imperator, audire volebat, seque ipsum in subscriptione nominis, Æternitas mea, vocare non erubuit. AMMIAN. MARCELLIN. Histor. lib. XV. sub init.

(xxxxx) PLUTARCH. in Cæsare, Vitar. Parallel. Tom. II. p. 622. edit. Xylandr.

rum nostrorum faciamus illud Philosophi: (zzzzz)
 Magno impendio temporum, magna alienarum
 aurium molestia, laudatio hæc constat: O homi-
 nem clarum & illustrem! Simus hoc rusticiore
 titulo contenti: O virum bonum!

*Jam ad Vos convertor, Generosissimi No-
 bilissimique Domini Commilitones! Vobisque
 publice edico, quod futuro die Luna, si Deus
 fierit, hora matutina VIII. prælectiones meas
 Juris Naturæ & Gentium, ad ductum Posi-
 tionum Beyerianarum, inchoabo; utque ani-
 mi Vestri eo rectius, ad hauriendam nobilissi-
 mam hanc disciplinam, præparentur, ante o-
 mnia Historiam & fata ejus exponam. Vos
 modo assiduitate Vestra & frequentia scholas
 I 3 meas*

(yyyy) Quid dignum stolidis mentibus imprecer?

Opes, honores ambiant;

Et cum falsa gravi mole paraverint,

Tum vera cognoscant bona.

BOETHIUS Consol. Philosoph. III. metr. 8.

(zzzzz) SENECA Epist. 88.

meas ornare, & studium, quo Vestris com-
modis velificari gestio, excitare
non dedignemini.

D I X I.

meas ornare, & studium, quo Vestris com-
modis velificari gestio, excitare
non dedignemini.

D I X I.

*meas ornare, & studium, quo Vestris com-
modis velificari gestio, excitare
non dedignemini.*

D I X I.

meas ornare, & studium, quo Vestris com-
modis velificari gestio, excitare
non dedignemini.

D I X I.

meas ornare, & studium, quo Vestris com-
modis velificari gestio, excitare
non dedignemini.

D I X I.

Carpzov, Friedrich Benedict,

D. Frid. Bened. Carpzovii ... Oratio auspici. de eo, quod in iure proedriae
ridiculum est, Von lächerlichen Rang-Streiten eidemque praemissum
Programma de iure proedriae naturali

Witteberga 1742

4 Diss. 3086,7

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10955703-4

VD18 14896842-001